

ΕΚΚΛΗΣΙΑ Γ.Ο.Χ. ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΙΔΙΚΟΣ
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ
ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΑΘΗΝΑΙ 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίς
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	iii
ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ	
Α΄. ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ	1
Β΄. ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ.....	11
Γ΄. ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΙ.....	15
Δ΄. ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ.....	18
Ε΄. ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ.....	25
ΣΤ΄. ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ	33
Ζ΄. Η ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ.....	34
Η΄. ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑΣ.....	40
Θ΄. ΕΚΚΛΗΤΟΝ.....	41
Ι΄. ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ.....	44
ΙΑ΄. ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ.....	44
ΙΒ΄. ΑΝΑΨΗΛΛΑΦΙΣΙΣ - ΑΚΥΡΩΣΙΣ.....	46
ΙΓ΄. ΧΑΡΙΣ.....	48
ΙΔ΄. ΕΠΙΤΙΜΙΑ	49
ΙΕ΄. ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΣ	51

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 2.θ'.ΒΓ' τῆς 15/28-10-2003 ἀποφάσεώς τῆς ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας μας, ἀνέθεσεν εἰς ἡμᾶς τὴν σύνταξιν Κανονισμοῦ Λειτουργίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἀναλαμβάνοντες τὸ ἔργον τοῦτο προεκρίναμε τὸν διαχωρισμὸν τοῦ Κανονισμοῦ Λειτουργίας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἰς τρία μέρη, ἢ μᾶλλον τρεῖς διαφορετικοὺς κανονισμοὺς ἦτοι εἰς :

- α) Κανονισμὸν Συνεδριάσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.
- β) Κανονισμὸν Ἐκλογῆς Ἐπισκόπων.
- γ) Κανονισμὸν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων.

Εἰς τὸ ἀρχεῖον τῆς Ἱ.Συνόδου εὕρισκετο τὸ σύνολον τῶν σχεδίων κανονισμοῦ λειτουργίας καὶ καταστατικῶν χαρτῶν, τὰ ὁποῖα εἶχον κατὰ καιροὺς ὑποβληθῆ εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον κατὰ τὴν τελευταίαν τεσσαρακονταετίαν. Ἀξιολογῶν τοῦτο τὸ ὑλικόν, ἥδη κατηρτίσθη ὁ Κανονισμὸς Συνεδριάσεων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ ὁποῖος καταλλήλως τροποποιηθεὶς διὰ συζητήσεως, ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμὸν 1.ί'.ΒΔ' τῆς 3/16-12-2004 ἀποφάσεως.

Ἐν συνεχείᾳ, τὴν 21-7/3-8-2005 ὑπεβάλαμεν ὑπ' ὄψιν τῶν Ἀρχιερέων τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τὸ Προσχέδιον Κανονισμοῦ Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης. Κατὰ τὴν σύνταξιν τούτου τοῦ σχεδίου ἐβασίσθημεν κυρίως εἰς τὸ ὑποβληθέν (καὶ μηδέποτε ἐγκριθὲν) προσχέδιον ὑπὸ τοῦ τότε Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Εὐθυμίου, ἀποτελουμένου ἐξ 69 σελίδων.

Ἐλάβομεν δὲ ὑπ' ὄψιν καὶ τὰ σχετικὰ κεφάλαια περὶ ἐκκλησιαστικῶν δικαστηρίων τῶν διαφόρων σχεδίων κανονισμῶν καὶ καταστατικῶν χαρτῶν, οἱ ὁποῖοι ὑπεβλήθησαν κατὰ καιροὺς εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, μάλιστα δὲ τοῦ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀχαΐας κ. Καλλινίκου, ὑποβληθέντος τὸ 1998 καὶ δι' ὀλίγους μῆνας ἰσχύσαντος Καταστατικοῦ Χάρτου.

Τὸ ὑπὸ τοῦ κ. Εὐθυμίου Ὀρφανοῦ ὑποβληθὲν σχέδιον, εἶναι τὸ μόνον, τὸ ὁποῖον ἀφορᾷ ἀποκλειστικῶς εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Δικαστήρια καὶ εἶναι τὸ ἀναλυτικώτερον. Κατηρτίσθη δέ, ὡς

πληροφορούμεθα, ὑπὸ τοῦ καθηγητοῦ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαίου εἰς τὸ Ἀριστοτέλειον Πανεπιστήμιον τῆς Θεσσαλονίκης κ. Παπαστάθη, στενοῦ φίλου τοῦ κ. Εὐθυμίου Ὁρφανοῦ.

Ὁ τοιοῦτος, λοιπόν, κανονισμὸς ἐν πολλοῖς ἐξέκλινε τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ δικαίως δὲν ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου. Συγκεκριμένως, ἐνάντια εἰς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνες εἶναι τὰ κάτωθι σημεῖα:

α) Ὁ τρόπος συνθέσεως τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων.

β) Ἡ ἔννοια τῆς παραγραφῆς κανονικοῦ παραπτώματος (Ἄρθρον 66).

γ) Ἡ ἔννοια τῆς ἀναστολῆς ἐκτελέσεως τῆς ποινῆς (Ἄρθρον 63, §5, 6).

Ἐξ αὐτῶν, τὸ μὲν πρῶτον διεμορφώσαμε καταλλήλως, ὥστε νὰ συμφωνῆ μὲ τοὺς Ἱ. Κανόνας, τὰ δὲ λοιπὰ ἀφηρέσαμεν ἐντελῶς.

Κατὰ τὴν ἀντιπαβολὴν τῶν διαφόρων κανονισμῶν προκύπτει, ὅτι τὸ πλεόν ἀντικρουόμενον θέμα, ἦτο ἡ σύνθεσις τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων. Ὁ κανονισμὸς Παπαστάθη-Ὁρφανοῦ περιλαμβάνει Τριμελὲς Πρωτοβάθμιον διὰ Ἱερεῖς καὶ κατωτέρω Συνοδικὸν Δικαστήριον καὶ Πενταμελὲς Δευτεροβάθμιον μὲ δυνατότητα ἐπιβολῆς καθαιρέσεως.

Διὰ τὰ Συνοδικὰ Δικαστήρια δι' Ἀρχιερεῖς περιλαμβάνει τὴν Ἱερὰν Σύνοδον, ὡς Πρωτοβάθμιον, καὶ μίαν Δεκατριμελῆ Σύνοδον, ὡς Δευτεροβάθμιον.

Ἀκόμη, χαρακτηρίζει τὴν Ἱερὰν Σύνοδον μὲ πλήρη σύνθεσιν, ὡς τὸ ἀνώτερον ἀκυρωτικόν-ἀναθεωρητικὸν Δικαστήριον, ὡς καὶ συμβούλιον ἀπονομῆς χάριτος.

Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες (καὶ ὁ Καταστατικὸς ὁ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀχαΐας κ. Καλλινίκου καταρτισθεὶς) διαλαμβάνουν ἐν προκειμένῳ, ὅτι ὁ Διάκονος κρίνεται ἀπὸ τρεῖς Ἀρχιερεῖς καὶ τὸν Μητροπολίτην του, ὁ Πρεσβύτερος ἀπὸ ἕξι καὶ τὸν Μητροπολίτην του (σύνολον ἑπτὰ) καὶ ὁ Ἐπίσκοπος ἀπὸ δώδεκα, ἢ ἐὰν εἶναι δυνατόν, ὅλους τοὺς λοιποὺς Ἀρχιερεῖς¹.

Κατόπιν τῶν ἀνωτέρω, προετείναμε τὴν σύστασιν:

¹ βλ. β' - 12 καὶ κη' - 20 τῆς ἐν Καρθαγένη καὶ β' τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει.

α) Τριμελοῦς (ἢ τετραμελοῦς) Κατωτέρου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου (διὰ Διακόνους καὶ κατωτέρω).

β) Ἑξαμελοῦς (ἢ ἑπταμελοῦς) Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου διὰ Πρεσβυτέρους (ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀποτελεῖται ἀπὸ τόσους Ἀρχιερεῖς, ὥστε ἡ Ἱερὰ Σύνοδος νὰ συνεδριάζῃ νομίμως μὲ ἀπαρτίαν οὐχὶ ὀλιγωτέραν τῶν ἕξ Ἀρχιερέων).

γ) Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου διὰ Πρεσβυτέρους καὶ κατωτέρω, τὸ ὅποῖον συγκροτεῖ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, συνεδριάζουσα ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ.

δ) Πρωτοβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου δι' Ἀρχιερεῖς. Συγκροτεῖται ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον συνεδριάζουσαν ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ.

ε) Δευτεροβαθμίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου δι' Ἀρχιερεῖς. Συγκροτεῖται ἀπὸ τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας, συνεδριάζουσαν ἐν πλήρει (κατὰ τὸ δυνατόν) ἀπαρτίαν.

Ἐπίσης, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος εἶναι ἀρμοδία διὰ τὴν ἀναθεώρησιν ἢ ἀναψηλάφισιν² μιᾶς δίκης καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας διὰ τὴν ἀπονομὴν χάριτος ἐν περιπτώσει μεταμελλείας τοῦ καταδικασθέντος καὶ ὑπὸ ὄρους.

Πάντως, ὀφείλω νὰ ἐκφράσω τὴν διαπίστωσιν, ὅτι ἡ καταδίκη τοῦ Εὐθυμίου Ὁρφανοῦ εἰς καθάρεισιν καὶ ἀφορισμὸν τὸ 1995, κρινομένη μὲ τὸν κανονισμόν, τὸν ὅποιον συνέταξεν ὁ ἴδιος, εἶναι δικαιωτάτη, καθὼς ὁ τοιοῦτος δὲν διαλαμβάνει τὴν τριπλὴν κλήτευσιν τοῦ κατηγορουμένου, ἀλλὰ τὸν ἅπαξ νομίμως κληθέντα (καὶ μάλιστα ὄχι πρὸ μνηνὸς ἀλλὰ πρὸ δεκαήμερου) καὶ ἐρημοδικοῦντα νὰ δικάζηται ἐρήμην. Ἀκόμη, προβλέπει τὸ νὰ γίνεταί δεκτὸς εἰς κατηγορίαν κατὰ κληρικοῦ καὶ κατήγορος μὴ μέλος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ., ἐὰν εἶναι ὁ παθὼν ἀπὸ τὸ παράπτωμα ἢ ἂν τὸ παράπτωμα ἀφορᾷ εἰς τὴν ἠθικὴν ὑπόστασιν τοῦ καταγγελλομένου! Τοῦτο τὸ σημεῖον ἀφήσαμεν ὡς εἶχε³,

² Περὶ ἀναψηλάφισεως οὐδὲν ἀναφέρει ὁ Παπαστάθης/Ὁρφανός. Τοῦτο τὸ μέτρον δὲν προβλέπεται οὔτε ἀπὸ τὴν ἀνάλογον νομοθεσίαν τῆς Κρατούσης Ἐκκλησίας καὶ θεωρεῖται ἐν ἑκ τῶν μειονεκτημάτων αὐτῆς. ἤδη συμπεριλαμβάνεται εἰς τὰς προτεινομένας τροποποιήσεις τῆς σχετικῆς νομοθεσίας, καθὼς εἶναι δικαιώτατον ὅταν προκύψουν νέα στοιχεῖα διὰ μίαν ὑπόθεσιν, αὕτη νὰ ἐπανεξετάζηται.

³ Προσθέσαντες καὶ ἄλλα τινὰ ἐκ τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπόμενα.

προσθέσαντες μόνον ὅτι τὸ ἄν θὰ γίνῃ δεκτὸς ἢ ὄχι ὁ κατηγορὸς εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τελῆ ὑπὸ τὴν κρίσιν τοῦ ἀρμοδίου Δικαστικοῦ Συμβουλίου, ἀλλ' ἐτροποποιήσαμε τὴν προθεσμίαν ἐμφανίσεως εἰς τὸ δικαστήριον ἀπὸ τὸ δεκαήμερον εἰς τὸν ἕνα μῆνα καὶ προσεθέσαμε τὴν τριπλὴν κλήτευσιν πρὸ τῆς δίκης τοῦ ἐρημοδικουῦντος. Βεβαίως, τὰ περὶ τριπλῆς κλητεύσεως, ἀφοροῦν κυρίως ὑποθέσεις Ἀρχιερέων· ὁ δὲ Ἅγιος Νικόδημος εἰς τὴν ἐρμηνείαν του ἐπεκτείνει τὴν τριπλὴν κλήτευσιν εἰς ὅλους, ἔχων πρὸς τοῦτο καὶ τὴν συμφωνίαν τοῦ κη' τῆς ἐν Καρθαγένῃ, διὸ καὶ ἐτροποποιήσαμε τὴν σχετικὴν διάταξιν.

Ἡ μέχρι τώρα ἀπουσία ἐνὸς τοιούτου Κανονισμοῦ δημιουργεῖ πολλά προβλήματα εἰς τὸν τρόπον λειτουργίας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης, καθὼς δὲν ὑπάρχει μία σταθερὴ βάση, διὰ νὰ γνωρίζῃ ὁ κάθε ἐμπλεκόμενος παράγων πῶς νὰ ἐνεργῇ, δι' ὃ καὶ συνήθως αὐτοσχεδιάζομεν ἢ ἀκολουθῶμεν κατὰ βούλησιν τὰ ἰσχύοντα εἰς τὴν κρατοῦσαν Ἐκκλησίαν. Οἱ Ἱεροὶ Κανόνες παρέχουν γενικὰς κατευθύνσεις καὶ ρυθμίζουν τὰ θέματα περὶ δικαιοδοσίας καὶ συνθέσεως τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων⁴, περὶ ποίων μαρτύρων νὰ γίνωνται δεκταὶ αἱ μαρτυρίαι⁵, περὶ κλήσεως καὶ ἀπολογίας τοῦ Κατηγορουμένου⁶, περὶ αἵρετῶν κριτῶν⁷ (ἥτοι δυνατότητος ἐξαιρέσεως δικαστῶν), περὶ δηλώσεως ταυτοπαθείας ὑπὸ τοῦ κατηγοροῦ, περὶ ἐκκλήτου⁸ (προσφυγῆς εἰς ἀνώτερον κριτήριο, ἐφέσεως), καὶ ἄλλα τινά, τὰ ὁποῖα ὅπου δὲν ὑπῆρχον προσεθέσαμεν ἢ ἐτροποποιήσαμεν ἀναλόγως.

Εἶναι ἀληθὲς ὅτι ὁ παρῶν Κανονισμὸς περιλαμβάνει πολὺ περισσότερα ἀπ' ὅτι προβλέπουν οἱ Ἱεροὶ Κανόνες καὶ ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται πολὺπλοκος καὶ πολυσύνθετος. Ἡμεῖς ἀφηρέσαμε μόνον ὅ,τι κατὰ τὴν γνώμην μας ἤρχετο εἰς ἀντίθεσιν μὲ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας καὶ ἀφήσαμε τὰ λοιπά. Διότι καὶ ἄν δὲν προβλέπωνται, πάντως δὲν ἀπαγορεύονται, εἶναι δὲ χρήσιμα καὶ βοηθοῦν τὸ ἔργον τῆς ἀπονομῆς τῆς δικαιοσύνης. Γράφει σχετικῶς καὶ ὁ Ἅγ. Νικόδημος: «ὅτι ἐκεῖνο ὅπου οἱ Κανόνες φανερώς οὐ γράφουσι, τοῦτο ἐκ τῶν ὁμοίων τοῖς Κανόσι γεγραμμένον, πρέπει νὰ κρίνεται καὶ νὰ συμπεραίνεται,...., ἢ

⁴ ιβ', κη', ρια' Καρθαγένης, θ' τῆς Δ'.

⁵ οδ', οε' Ἀγ. Ἀποστόλων, στ' τῆς Β'.

⁶ οδ' Ἀγ. Ἀποστόλων, κζ', κη' Καρθαγένης.

⁷ ιστ' Καρθαγένης.

⁸ ε' τῆς Α', στ' τῆς Β', θ' τῆς Δ', ιστ' Καρθαγένης.

καὶ ἐκ τῶν συγγραμμάτων τῶν κατὰ μέρος Πατέρων, ἢ καὶ ἐκ τῆς διακρίσεως τοῦ ὀρθοῦ λόγου»⁹. Οἱ Ἱ. Κανόνες, ἐπὶ παραδείγματι, οὐδὲν λέγουν περὶ ἀνακριτικῆς διαδικασίας. Ὁ καθεὶς ὅμως ἀντιλαμβάνεται πόσον διευκολύνει ἡ διαδικασία αὐτὴ τὴν ἀπονομὴν τῆς δικαιοσύνης, διότι κατ' αὐτὴν συλλέγονται καταθέσεις, ἐρευνᾶται ἂν ὑπάρχουν βάσιμα στοιχεῖα διὰ νὰ σταθῇ μία δίκη, γνωρίζει ἐγκαίρως ὁ κατηγορούμενος τὰς αἰτιάσεις τῶν κατηγορῶν του καὶ διευκολύνεται εἰς τὴν σύνταξιν τῆς ἀπολογίας του. Ἐξυπακούεται δὲ ὅτι καὶ οἱ ἅγιοι Πατέρες, ἂν καὶ δὲν ἐθεσμοθέτησαν τυποποιημένην διαδικασίαν ἀνακρίσεων, δὲν σημαίνει ὅτι ἀνεξετάστως προέβαιναν εἰς τὴν ἐκδίκασιν τῶν ὑποθέσεων. Ἡ κωδικοποιήσις τῆς προδικαστικῆς διαδικασίας δὲν ἀντιτίθεται εἰς τοὺς Κανόνες καὶ διευκολύνει κατὰ πολὺ τὸ ἔργον τῶν Κληρικῶν, οἱ ὅποιοι ἀναλαμβάνουν καθήκοντα Ἀνακριτοῦ, ἀλλὰ καὶ ἅπαντας τοὺς ἐμπλεκομένους εἰς τὴν διαδικασίαν. Ὅμως -κατὰ τὴν κρίσιν μας- ὑπάρχουν περιπτώσεις κατὰ τὰς ὁποίας δύναται νὰ προχωρήσῃ ἀμέσως ἡ ἐκδίκασις μιᾶς ὑποθέσεως, ἄνευ προδικασίας. Τοῦτο κρίνεται εὐλόγον εἰς τὰς περιπτώσεις ἀποσχίσεως δι' ἐγγράφου ἀποκηρύξεως ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην τὸ ἔγγραφον τῆς ἀποκηρύξεως εἶναι ὁμολογία τῆς ἐνοχῆς καὶ ταυτοχρόνως τῆς ἀμετανοησίας τοῦ κατηγορουμένου. Διὰ τοῦτο δὲν νομίζομεν ὅτι χρειάζεται προδικασία διὰ τὴν συλλογὴν στοιχείων¹⁰.

Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ διὰ τὰ «ἐνδिका μέσα». Ὁ ὅρος ἄγνωστος εἰς τοὺς Ἱεροῦς Κανόνες (ἐκτὸς τοῦ «ἐκκλήτου»), ἀλλὰ ἡ ἔννοιά του εὐλόγος καὶ δικαία, διότι ὅταν ὑφίσταται κάποιο τυπικὸν πρόβλημα εἰς μίαν δίκην, δίκαιον εἶναι αὕτη νὰ ἐπανεξετάζηται, ὅπερ καὶ ἐγένετο εἰς τὸ πρόσφατον παρελθόν ὅταν δύο Ἀρχιερεῖς ἀπεκαταστάθησαν εἰς τὴν Ἀρχιερωσύνην ἀσκοῦντες τὸ ἐνδίκον μέσον τῆς «ἀνακοπῆς ἐρημοδικίας»¹¹. Διὰ τοῦτο καὶ τὰ περὶ ἐνδίκων μέσων ἀφήσαμεν ὡς εἶχον μὲ μικρὰς τροποποιήσεις.

⁹ Ἁγ. Νικοδήμου «Ἱ. Πηδάλιον» ἔκδ. Παπαδημητρίου, Ὑποσημ. 3η' εἰς τὰ «Προλεγόμενα», σελ. 107.

¹⁰ Ἐνταῦθα ἰσχύει τὸ ρητόν: «Λέοντος παρόντος ἵχνη ζητεῖς»;

¹¹ Θὰ ἔλεγε κανεὶς ὅτι τοῦτο ἔπραξαν ἐκπροθέσμως. Ἀλλὰ ποῖα διάταξις μέχρι τότε καθώριζε τὴν προθεσμίαν, ἢ μᾶλλον, ποῖα διάταξις προέβλεπε τὴν ὑπαρξιν αὐτοῦ τούτου τοῦ ἐνδίκου μέσου;

Τὸ προσχέδιον ἐκεῖνο, μετὰ τὴν διανομὴν αὐτοῦ εἰς τοὺς Ἀρχιερεῖς, ἐμελετήθη κατ' ἰδίαν ὑφ' ἑνὸς ἐκάστου καὶ ὅσοι εἶχον προτάσεις διὰ τροποποιήσεις, ὑπέβαλον αὐτὰς εἰς τὸν συντάξαντα.

Ἡ κυριωτέρα τροποποίησις ἡ ὁποία ἐγένετο, συνίσταται εἰς τὴν ἀφαίρεσιν τῆς προβλέψεως παραστάσεως συνηγῶρων εἰς τὰς ἐκκλησιαστικὰς δίκας.

Τὸ τοιοτοτρόπως καταρτισθὲν τελικὸν Σχέδιον ὑποβάλομεν πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τὴν Δευτέραν, 13/28 Φεβρουαρίου 2006. Γενομένων δέ τινων ἐπιμέρους διορθώσεων, ἐνεκρίθη ἐν τέλει ὁμοφώνως ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διὰ τῆς ὑπ ἀριθμ. 2.ς.ΒΣ' ἀποφάσεως τῆς 12/25 Μαΐου 2006.

Ἡ παροῦσα φωτοτυπικὴ ἔκδοσις ἐπλουτίσθη καὶ μετὰ παρατήματος ὑποδειγμάτων ὄλων τῶν ἐγγράφων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀναγκαῖα διὰ τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Δικαιοσύνης, καθὼς καὶ καταλόγου τῶν Ἱερῶν Κανόνων, οἱ ὁποῖοι ἀναφέρονται εἰς θέματα ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης. Ἐν τέλει, προσετέθη καὶ μία σύνοψις τοῦ ὅλου Κανονισμοῦ (εἰς ἰδιαίτερον τεῦχος).

Κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος, θὰ ἐπισημανθοῦν τὰ τυχὸν λάθη καὶ ἀδυναμίες πρὸς μελλοντικὴν διόρθωσιν καὶ βελτίωσιν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 13/26-6-2006

Ἐν ἐπισκόποις ἐλάχιστος

† Ὁ Μαραθῶνος Φώτιος

[Εἰς τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν συμπεριελήφθησαν ὅσαι τροποποιήσεις ἐγένοντο ἐν τῷ μεταξύ (3/16-4-2007, 3/16-7-2009, 4/17 -7-2012, 1/14-9-2014, 3/16-7-2018 καὶ 7/20-12-2018)].

ΕΙΔΙΚΟΣ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Γ.Ο.Χ. ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΑ

Άρθρον 1^{ον}

Εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος, λειτουργοῦν τὰ κάτωθι Ἐκκλησιαστικά Δικαστήρια:

1. Διὰ Πρεσβυτέρους καὶ κατωτέρω:
 - i) Τὰ Ἐπισκοπικά ἐν ἐκάστη Ἐπαρχίᾳ.
 - ii) Τὸ Κατώτερον Συνοδικόν¹².
 - iii) Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν διὰ Πρεσβυτέρους¹³.
 - iv) Τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν διὰ Πρεσβυτέρους καὶ Κατωτέρω¹⁴.

2. Δι' Ἀρχιερεῖς:
 - i) Τὸ Πρωτοβάθμιον Συνοδικὸν δι' Ἀρχιερεῖς¹⁵.
 - ii) Τὸ Δευτεροβάθμιον Συνοδικὸν δι' Ἀρχιερεῖς¹⁶.

3. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ὡς Ἀναθεωρητικὸν Δικαστήριον καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ὡς Συμβούλιον ἀπονομῆς Χάριτος.

¹² Ἀπὸ 3 ἢ 4 Ἀρχιερεῖς.

¹³ Ἀπὸ 6 ἢ 7 Ἀρχιερεῖς.

¹⁴ Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας.

¹⁵ Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος.

¹⁶ Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἐν πλήρει συνθέσει.

Ἄρθρον 2^{ον} **Τὰ Ἐπισκοπικὰ Δικαστήρια**

1. Εἰς τὴν Ἱερὰν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀθηνῶν καὶ εἰς ἐκάστην Ἱερὰν Μητρόπολιν λειτουργεῖ ἀνὰ ἓν Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον (Ε.Δ.).
2. Τὸ Ε.Δ. συγκροτεῖται ἐκ τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου¹⁷ καὶ δύο Πρεσβυτέρων τῆς οἰκείας Ἐπαρχίας, ὡς τακτικῶν μελῶν διοριζομένων ὑπὸ τοῦ Ἐπισκόπου, ἢ - ἐν ἀνάγκῃ - δύο ὀφφικιούχων κατωτέρων κληρικῶν, κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Ἐπισκόπου.
3. Ἡ θητεία τῶν μελῶν εἶναι διετής, δυναμένη νὰ ἀνανεωθῇ.
4. Τὸν Ἐπίσκοπον ἀπόντα ἢ κωλυόμενον ἀναπληροῖ ὁ Πρωτοσύγκελλος, ἢ ὁ Γενικὸς Ἀρχιερατικὸς Ἐπίτροπος.

Ἄρθρον 3^{ον} **Τὸ Κατώτερον Συνοδικὸν Δικαστήριον**

1. Τὸ Κατώτερον Συνοδικὸν Δικαστήριον (Κ.Σ.Δ.) συγκροτεῖται ἐκ τριῶν Ἐπισκόπων ὡς τακτικῶν μελῶν ὀριζομένων ἐκ τοῦ συνόλου τῶν μελῶν αὐτῆς (πλὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαβιούντων), διὰ Συνοδικῆς ἀποφάσεως κατὰ τὴν τακτικὴν Συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους, μετὰ δύο ἀναπληρωτῶν. Ἐκτὸς τούτων, εἰς αὐτὸ μετέχει αὐτοδικαίως καὶ ὁ οἰκεῖος τοῦ κατηγορουμένου Ἐπίσκοπος¹⁸, ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ὑποθέσεως ὑπ' αὐτοῦ παραπεμφθείσης εἰς τὸ Κ.Σ.Δ..
2. Εἶναι ἀρμόδιον διὰ ὑποθέσεις Διακόνων, Ὑποδιακόνων, Ἀναγνωστῶν, Μοναχῶν καὶ Λαϊκῶν, αἱ ὁποῖαι:
 - i) Λόγῳ σοβαρότητος παραπέμπονται εἰς αὐτὸ ὑπὸ τοῦ Ε.Δ. καὶ δικάζονται εἰς πρῶτον βαθμὸν.
 - ii) Ἐδικάσθησαν εἰς πρῶτον βαθμὸν εἰς τὸ Ε.Δ. καὶ ἐφεσιβάλλονται εἰς τὸ Κ.Σ.Δ.. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ΔΕΝ μετέ-

¹⁷ Βλ. κη' - 20 ἰ. Κανόνα τῆς ἐν Καρθαγένῃ.

¹⁸ Βλ. ιβ' - 12 καὶ κη' - 20 ἰ. Κανόνας τῆς ἐν Καρθαγένῃ.

χει ὁ μετασχὼν τοῦ Ε.Δ. Ἐπίσκοπος, οὔτινος ἡ ἀπόφασις ἐφεσιβάλλεται.

3. Πρόεδρος τοῦ Κ.Σ.Δ. εἶναι ὁ ἐκ τῶν συγκροτούντων ἐκάστοτε αὐτὸ Ἐπισκόπων ἔχων τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης.
4. Συνεδριάζει καὶ λαμβάνει ἀποφάσεις ἐγκύρως, παρόντων τουλάχιστον τριῶν Ἐπισκόπων.

Ἄρθρον 4^{ον} **Τὸ Πρωτοβάθμιον διὰ Πρεσβυτέρους** **Συνοδικὸν Δικαστήριον**

1. Τὸ Α΄βάθμιον διὰ Πρεσβυτέρους Συνοδικὸν Δικαστήριον (Α΄.Π.Σ.Δ.) συγκροτεῖται ἀπὸ ἑξ Ἐπισκόπων ὡς τακτικὰ μέλη, ὀριζόμενα τὰ πέντε ἐξ αὐτῶν ἐκ τοῦ συνόλου τῶν μελῶν αὐτῆς (πλὴν τοῦ Ἀρχιεπισκόπου καὶ τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ διαβιούντων) διὰ Συνοδικῆς ἀποφάσεως κατὰ τὴν τακτικὴν Συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τοῦ μηνὸς Ἰουλίου ἐκάστου ἔτους, μετὰ τριῶν ἀναπληρωτῶν. Ἐκτὸς τούτων, εἰς αὐτὸ μετέχει αὐτοδικαίως ὁ ἐκάστοτε Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ὁ οἰκεῖος τοῦ κατηγορουμένου Ἐπίσκοπος¹⁹ ἐφ' ὅσον πρόκειται περὶ ὑποθέσεως ὑπ' αὐτοῦ παραπεμφθείσης εἰς τὸ Α΄.Π.Σ.Δ..

2. Εἶναι ἀρμόδιον διὰ ὑποθέσεις Πρεσβυτέρων, αἱ ὁποῖαι:
 - i) Λόγῳ σοβαρότητος παραπέμπονται εἰς αὐτὸ ὑπὸ τοῦ Ε.Δ., καὶ δικάζονται εἰς πρῶτον βαθμόν.
 - ii) Ἐδικάσθησαν εἰς πρῶτον βαθμόν εἰς τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον καὶ ἐφεσιβάλλονται εἰς τὸ Α΄.Π.Σ.Δ.. Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην ΔΕΝ μετέχει ὁ μετασχὼν τοῦ Ε.Δ. Ἐπίσκοπος, οὔτινος ἡ ἀπόφασις ἐφεσιβάλλεται.

3. Πρόεδρος τοῦ Α΄.Π.Σ.Δ. εἶναι ὁ ἐκάστοτε Ἀντιπρόεδρος τῆς Ι.Σ. ἡ, τούτου κωλυομένου, ὁ ἐκ τῶν συγκροτούντων ἐκάστοτε αὐτὸ Ἐπισκόπων ἔχων τὰ πρεσβεῖα τῆς Ἀρχιερωσύνης.

¹⁹ Βλ. ΙΒ΄-12 καὶ κη΄ - 20 ἰ. Κανόνας τῆς ἐν Καρθαγένῃ.

4. Συνεδριάζει καὶ λαμβάνει ἀποφάσεις ἐγκύρως, παρόντων τουλάχιστον ἕξ Ἐπισκόπων.

5. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἣν ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου εἶναι ἴσος ἢ κατώτερος τῶν ὀκτώ²⁰, τὸ Α΄.Π.Σ.Δ. ἀποτελεῖ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ συνεδριάζουσα (ἄρθρ. 5, §α Κανονισμοῦ Συνεδριάσεων Ι.Σ.) καὶ προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἢ τούτου κωλυομένου ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου ἢ τοῦ ἔχοντος τὰ πρεσβεῖα Ἀρχιερέως.

Ἄρθρον 5^{ον}

Τὸ Δευτεροβάθμιον διὰ Πρεσβυτέρους καὶ Κατωτέρω Συνοδικὸν Δικαστήριον

1. Τὸ Β΄βάθμιον διὰ Πρεσβυτέρους καὶ Κατωτέρω Συνοδικὸν Δικαστήριον (Β΄.Π.Σ.Δ.) συγκροτεῖ ἡ **Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας**, ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ συνεδριάζουσα (ἄρθρ. 5, §α Κανονισμοῦ Συνεδριάσεων Ι.Σ.) καὶ προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἢ τούτου κωλυομένου ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου ἢ τοῦ ἔχοντος τὰ πρεσβεῖα Ἀρχιερέως.

2. Εἶναι ἀρμόδιον διὰ ὑποθέσεις Πρεσβυτέρων, αἱ ὁποῖαι ἐδικάσθησαν εἰς πρῶτον βαθμὸν εἰς τὸ Α΄.Π.Σ.Δ. καὶ ἐφεσιβάλλονται εἰς τὸ Β΄.Π.Σ.Δ., ἢ Διακόνων καὶ κατωτέρω, αἱ ὁποῖαι ἐδικάσθησαν εἰς πρῶτον βαθμὸν εἰς τὸ Κ.Σ.Δ. καὶ ἐφεσιβάλλονται εἰς αὐτό.

Ἄρθρον 6^{ον}

Τὸ Πρωτοβάθμιον δι' Ἀρχιερεῖς Συνοδικὸν Δικαστήριον

1. Τὸ Α΄βάθμιον δι' Ἀρχιερεῖς Συνοδικὸν Δικαστήριον (Α΄.Α.Σ.Δ.) ἀποτελεῖ ἡ **Ἱερὰ Σύνοδος** ἐν νομίμῳ ἀπαρτίᾳ συνεδριάζουσα (ἄρθρ. 5, §α Κανονισμοῦ Συνεδριάσεων Ι.Σ.), ἐκτὸς τῶν νομίμως ἐξαιρουμένων καὶ προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἢ τούτου κωλυομένου ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου ἢ τοῦ ἔχοντος τὰ πρεσβεῖα Ἀρχιερέως.

²⁰ Ἀρχιεπίσκοπος + 7 τακτικὰ μέλη.

2. Ἡ Ι.Σ. ὡς Α΄.Α.Σ.Δ., συνεδριάζει ἐν εἰδικῇ πρὸς τοῦτο συνεδρία, ἔχουσα ὡς ἀποκλειστικὸν θέμα τὴν δίκην.

3. Συνοδικὸς Ἀρχιερεὺς ἀδικαιολογήτως μὴ μετέχων τῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, τιμωρεῖται δι' ἀπωλείας τῆς ιδιότητος τοῦ Συνοδικοῦ μέλους, μέχρις ἐνὸς ἐξαμήνου ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου.

ἄρθρον 7^{ον} **Τὸ Δευτεροβάθμιον δι' Ἀρχιερεῖς** **Συνοδικὸν Δικαστήριον**

1. Τὸ Β΄βάθμιον δι' Ἀρχιερεῖς Συνοδικὸν Δικαστήριον (Β΄.Α.Σ.Δ.) ἀποτελεῖ ἡ **Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας**, παρόντων εἰ δυνατόν ἀπάντων τῶν μελῶν αὐτῆς, ἐκτὸς τῶν νομίμως ἐξαιρουμένων καὶ προεδρευομένη ὑπὸ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου, ἢ τούτου κωλυομένου ἢ ἐξαιρουμένου, ὑπὸ τοῦ Ἀντιπροέδρου ἢ τοῦ ἔχοντος τὰ πρεσβεῖα Ἀρχιερέως, ἔστω καὶ ἂν ἀποτελῆται ἀπὸ ὀλιγώτερα τῶν δώδεκα μελῶν²¹.

2. Ἡ Ι.Σ.Ι. ὡς Β΄.Α.Σ.Δ., συνεδριάζει ἐν εἰδικῇ πρὸς τοῦτο συνεδρίαν ἔχουσα ὡς ἀποκλειστικὸν θέμα τὴν δίκην.

3. Συνοδικὸς Ἀρχιερεὺς ἀδικαιολογήτως μὴ μετέχων τῆς συνθέσεως τοῦ δικαστηρίου τούτου, τιμωρεῖται δι' ἀπωλείας τῆς ιδιότητος τοῦ Συνοδικοῦ μέλους μέχρις ἐνὸς ἔτους ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου. Ἐν συνεχείᾳ, ἡ δίκη διεξάγεται κανονικῶς.

4. Ἐν περιπτώσει δεδικοιολογημένης ἀπουσίας τινῶν ἐκ τῶν Συνοδικῶν Μελῶν καὶ παρόντος τοῦ Κατηγορουμένου, ἐὰν οὗτος ἐπιθυμῇ τὴν διεξαγωγὴν τῆς δίκης, αὕτη διεξάγεται κανονικῶς. Εἰδάλλως, ἀναβάλλεται διὰ τουλάχιστον ἕνα μῆνα. Ἐὰν καὶ πάλιν ὑπάρξῃ παρομοία περίπτωσις, ἀναβάλλεται εἰσέτι δι' ἕνα μῆνα. Τὴν τρίτην φοράν, ἡ δίκη διεξάγεται κανονικῶς ἀρκεῖ νὰ εἶναι παρόντες τουλάχιστον τὸ ἥμισυ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Συνοδικῶν Μελῶν (ἐκτὸς τῶν νομίμως ἐξαιρουμένων).

²¹ Βλ. Β΄ ἰ. Κανόνα τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Ἄρθρον 8^ο
Πρόσκλησις Μελῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων

Ὁ Πρόεδρος ἐκάστου Δικαστηρίου καλεῖ ἐγγράφως τὰ μέλη αὐτοῦ ἓνα μῆνα τουλάχιστον πρὸ τῆς ἡμερομηνίας διενεργείας πάσης δι-
αδικαστικῆς πράξεως ἢ ἐνάρξεως τῆς δίκης.

Ἄρθρον 9^ο
Ἡ Συμμετοχὴ εἰς τὰ Ἐκκλησιαστικὰ Δικαστήρια

1. Ἡ συμμετοχὴ πάντων τῶν ὀρισθέντων μελῶν εἰς τὸ Ἐκκλησιαστι-
κόν Δικαστήριον εἶναι ὑποχρεωτική.
2. Οἱ κληθέντες Ἀρχιερεῖς καὶ Πρεσβύτεροι διὰ τὴν συγκρότησιν ἢ
τὴν συμπλήρωσιν τῆς συνθέσεως τῶν Δικαστηρίων καὶ κωλυόμενοι
πρὸς τοῦτο, δεόν ὅπως γνωρίσουν τὸ κώλυμά των εἰς τὸν Πρόεδρον
τοῦ Δικαστηρίου ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς κλήσεως, ἢ
ἐν περιπτώσει ἐκτάκτου προβλήματος ὑγείας, εὐθύς ὡς τοῦτο ἤθελε ἀ-
νακούψει. Μὴ ἐνημεροῦντες τὸν Πρόεδρον ἐντὸς τῆς προθεσμίας αὐτῆς,
ὑπόκεινται εἰς ἕκτισιν ἐπιτιμίου ἐπιβαλλομένου εἰς μὲν τοὺς ἐξ αὐτῶν
Ἀρχιερεῖς ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, εἰς δὲ τοὺς Πρεσβυτέρους ὑπὸ τοῦ
Προϊσταμένου των Ἐπισκόπου, ἐπιφυλασσομένης διὰ τοὺς Ἀρχιερεῖς
τῆς διατάξεως τοῦ ἄρθρου 6 § 3 καὶ τοῦ ἄρθρου 7 § 3 τοῦ παρόντος
κανονισμοῦ.
3. Νόμιμος λόγος διὰ τὴν μὴ προσέλευσιν τῶν μελῶν τοῦ Δικασ-
τηρίου εἶναι:
 - i) Ἀσθένεια πιστοποιουμένη διὰ βεβαιώσεως ἰατροῦ.
 - ii) ἕκτακτοι καὶ συγχρόνως ἐπείγουσαι ἀνάγκαι ἐκκλησιαστι-
κῆς ἢ οἰκογενειακῆς φύσεως ἐκτιμώμεναι ὑπὸ τῆς Ι.Σ.

- iii) Λόγοι ἀποκλεισμοῦ καὶ αὐτοεξαίρεσεως τῶν ἄρθρων 12 καὶ 16 τοῦ παρόντος, μὴ ὄντες γνωστοὶ εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 10^{ον} **Προσωπικὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων**

1. Τὸ προσωπικὸν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων ἀπαρτίζεται ἐκ τοῦ Γραμματέως καὶ, ἐὰν κριθῆ ἀναγκαῖον, τοῦ Συνδέσμου²².
2. Χρέη Γραμματέως ἀσκεῖ:
 - i) Εἰς τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον ὁ Γραμματεὺς τῆς Μητροπόλεως ἢ Κληρικὸς ὀριζόμενος ἕκαστοτε ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου.
 - ii) Εἰς τὰ λοιπὰ Δικαστήρια ὁ Γραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἢ Κληρικὸς ὀριζόμενος ὑπ' αὐτῆς.
3. Χρέη Συνδέσμου ἀσκεῖ:
 - i) Εἰς τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον κατώτερος Κληρικὸς τῆς Μητροπόλεως (Ἀναγνώστης Ὑποδιάκονος ἢ Μοναχός) ἢ λαϊκὸς, ὀριζόμενος ἕκαστοτε ὑπὸ τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου.
 - ii) Εἰς τὰ λοιπὰ Δικαστήρια κατώτερος Κληρικὸς ἢ λαϊκὸς ὀριζόμενος ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

Ἄρθρον 11^{ον} **Τόπος συνεδριάσεων**

Τὰ Ἐπισκοπικὰ Δικαστήρια συνεδριάζουν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς οἰκείας Μητροπόλεως. Τὰ λοιπὰ Δικαστήρια εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

²² Ἦτοι Κλητῆρος. Εἶναι ὁ καλὸν τοὺς Μάρτυρας νὰ εἰσέλθουν εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 12^{ον} **Ἀποκλεισμός Μελῶν τοῦ Δικαστηρίου**

Ἡ συμμετοχὴ εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν Δικαστήριον ὡς Προέδρου, Μέλους, Γραμματέως, ὡς καὶ ἡ ἀνάληψις ἔργων Ἀνακριτοῦ ἢ Γραμματέως του δὲν ἐπιτρέπεται εἰς ὅσους:

- i) Εἶναι ὑπόδικοι εἰς αὐτὴν ἢ ἐτέραν ἐκκρεμῆ ὑπόθεσιν.
- ii) Τυχάνουν παθόντες ἐκ τοῦ δικαζομένου παραπτώματος.
- iii) Συνδέονται μὲ τὸν Κατηγορούμενον ἢ τὸν παθόντα διὰ δεσμῶν συγγενείας ἐξ αἵματος κατ' ευθείαν μὲν γραμμῆν ἀπεριορίστως, ἐκ πλαγίου δὲ μέχρι καὶ τοῦ γ' βαθμοῦ, ἢ ἐξ ἀγχιστείας κατ' ευθείαν μὲν γραμμῆν ἀπεριορίστως, ἐκ πλαγίου δὲ μέχρι καὶ τοῦ β' βαθμοῦ.
- iv) Ἐξητάσθησαν ἤδη, ἢ ἐκλήθησαν νὰ ἐξετασθοῦν ὡς μάρτυρες εἰς τὴν ὑπὸ κρίσιν ὑπόθεσιν.

Ἄρθρον 13^{ον} **Λόγοι Ἐξαιρέσεως**

1. Ὁ Κατηγορούμενος δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξαίρεσιν τῶν εἰς τὸ προηγούμενον ἄρθρον ἀναφερομένων προσώπων διὰ τοὺς αὐτοὺς λόγους, ἐὰν τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐκλήθησαν νὰ μετάσχουν τοῦ δικαστηρίου.

2. Ὡσαύτως δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξαίρεσιν δι' ὑπονοίαν μεροληψίας, προβάλλων ἐγγράφως συγκεκριμμένα περιστατικά δικαιολογού-ντα δυσπιστίαν πρὸς τὸ πρόσωπον, οὗτινος ζητεῖται ἡ ἐξαίρεσις.

3. Ἡ αἴτησις ἐξαιρέσεως ὑποβάλλεται ἐγγράφως εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς κλήσεως πρὸς ἐμφάνισιν ἐνώπιον τοῦ Ἀνακριτοῦ ἢ τοῦ Δικαστηρίου, ἐν ᾗ κλήσει ἀναγράφονται τὰ ὀνόματα τοῦ Ἀνακριτοῦ καὶ Γραμματέως του, τοῦ Προέδρου, τῶν Μελῶν καὶ τοῦ Γραμματέως τοῦ Δικαστηρίου ἀντιστοι-χως.

4. Πέραν τῆς προθεσμίας τῆς παραγράφου 3 τοῦ παρόντος ἄρθρου πᾶσα αἴτησις τοῦ κατηγορουμένου δι' ἐξαίρεσιν ἀπορρίπτεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου, ἐκτὸς ἂν ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ λόγος ἐξαιρέσεως ἀνέκυψεν ἢ περιῆλθεν εἰς γνῶσιν τοῦ Κατηγορουμένου μεταγενεστέρως. Ἐν πάσῃ περιπτώσει, ἡ προθεσμία ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως λήγει πέντε ἡμέρας πρὸ τῆς ὀρισθείσης δικασίμου.

5. Εἰς τὴν αἴτησιν ἀναγράφονται ἀναλυτικῶς τὰ γεγονότα τὰ στηρίζοντα ταύτην, ἄλλως αὕτη ἀπορρίπτεται ὡς ἀπαράδεκτος ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου.

6. Ἐὰν ὁ Κατηγορούμενος ζητήσῃ τὴν ἐξαίρεσιν πλειόνων τοῦ ἐνός Δικαστῶν καὶ γίνῃ τοῦτο δεκτὸν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου, τότε ἡ περίπτωση θεωρεῖται ὡς ὑπαγομένη εἰς τὰς κρίσεις ὑπὸ αἰρετῶν Κρτῶν, ὁπότε ἡ κρίσις δὲν εἶναι ἐφέσιμος²³.

Ἄρθρον 14^ο

Ἀποχὴ ἀπὸ τῶν Δικαστικῶν καθκόντων

Ὁ συμμετέχων τῆς διαδικασίας, οὔτινος ζητεῖται ἡ ἐξαίρεσις ὑπὸ τοῦ Κατηγορουμένου, καλεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου νὰ ἀπαντήσῃ ἐγγράφως καὶ ἐντὸς πέντε ἡμερῶν εἰς τὰ ἐν τῇ αἰτήσει τοῦ Κατηγορουμένου ἀναφερόμενα. Οὔτος, ὡσαύτως ἀπέχει τῆς ἀσκήσεως παντὸς ἀνακριτικοῦ ἢ δικαστικοῦ καθήκοντος μέχρι τῆς ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου ἐπὶ τῆς αἰτήσεως τοῦ Κατηγορουμένου.

Ἄρθρον 15^ο

Ἀπόφασις περὶ ἐξαιρέσεως

1. Διὰ τὴν ἐξαίρεσιν ἀποφασίζει ἡτιολογημένως τὸ ἀρμόδιον μὲ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως Δικαστήριον εἰς ἰδιαιτέραν διάσκεψιν, εἰς

²³ Ἰ. Κανόνες 1ς, ρε', ρλα' τῆς ἐν Καρθαγένῃ.

ἦν δὲν μετέχει ὁ περὶ οὗ ἢ αἵτησις, ἀναπληρούμενος ἐνταῦθα ὑπὸ τοῦ πρώτου κατὰ τὰ πρεσβεῖα ἀναπληρωματικοῦ μέλους.

2. Κατὰ τὴν διάσκεψιν δύναται νὰ κληθῆ πρὸς τυχὸν ἀναγκαῖας διευκρινήσεις ὁ Κατηγορούμενος καὶ ὁ καθ' οὗ ἢ αἵτησις.

3. Ἡ ἀπόφασις τοῦ Δικαστηρίου περὶ ἐξαιρέσεως εἰς οὐδὲν ἔνδικον μέσον ὑπόκειται.

4. Γενομένης δεκτῆς τῆς αἰτήσεως ἐξαιρέσεως, προκειμένου περὶ Ἀνακριτοῦ ἢ Γραμματέως του τὸ Δικαστήριον διορίζει νέον τοιοῦτον. Προκειμένου περὶ Μέλους ἐν γένει Δικαστηρίου, κληροῦται εἰς τῶν ἀναπληρωματικῶν.

Ἄρθρον 16^{ον} Αὐτοεξαίρεσις

1. Δικαστὴς ἢ Ἀνακριτὴς ἢ Γραμματεὺς ἔχων λόγον αὐτοεξαίρέσεως, ὑποβάλλει εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ Δικαστηρίου ἀναλυτικὴν αἵτησιν αὐτοεξαίρέσεως, ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς κλήσεως πρὸς ἀνάληψιν καθκόντων.

2. Τὸ δικαστήριον διασκέπτεται ἐπὶ τῆς αἰτήσεως κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 15 ὀριζόμενα.

3. Ὁ Ἐπίσκοπος ὡς Πρόεδρος τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου δύναται νὰ αὐτοεξαίρεθῆ, ἄνευ ἀποφάσεως τοῦ Δικαστηρίου αὐτοῦ, ἐντὸς πέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς κλήσεως πρὸς ἀνάληψιν καθκόντων ἐπὶ τῆς συγκεκριμένης ὑποθέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΩΝ

Άρθρον 17^{ον} Ἐπισκοπικά Δικαστήρια

1. Τὰ Ἐπισκοπικά Δικαστήρια εἶναι ἀρμόδια νὰ ἐκδικάζουν τὰ ἐκκλησιαστικά παραπτώματα τῶν Πρεσβυτέρων, Διακόνων, Ὑποδιακόνων, Ἀναγνωστῶν, Μοναχῶν καὶ Λαϊκῶν:
 - i) Τοῦ Κλίματος τῆς οἰκείας Μητροπόλεως καὶ διαπραξάντων παράπτωμα ὁποῦδήποτε τῆς ἡμεδαπῆς ἢ τῆς ἀλλοδαπῆς, καὶ
 - ii) Τοῦ Κλίματος οἰασδήποτε ἐτέρας Μητροπόλεως τῶν Γ.Ο.Χ. ἐν τῇ ἡμεδαπῇ ἢ τῇ ἀλλοδαπῇ, ὡς καὶ πάσης ἐτέρας ἐκκλησίας ἐχοῦσης κανονικὴν ἐνότητα πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Γ.Ο.Χ., κατηγορουμένων διὰ τέλεσιν ἐκκλησιαστικοῦ παραπτώματος ἐντὸς τῆς περιφερείας τῆς οἰκείας τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου Μητροπόλεως²⁴.
2. Συντρεχούσης ἀρμοδιότητος πλειόνων Ε.Δ., προτιμᾶται τὸ καλέσαν τὸ πρῶτον τὸν καταγγελλόμενον πρὸς ἀνάκρισιν.
3. Ἐν ἀμφισβητήσει περὶ τὴν ἀρμοδιότητα, ταύτην καθορίζει ἡ Ι.Σ. ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς ὑποβολῆς τῆς αἰτήσεως παντὸς ἐνδιαφερομένου.
4. Ἐπὶ κατηγορίας διὰ διάπραξιν ἀδικήματος ἐπισύροντος τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως, ὁ οἰκεῖος Ἐπίσκοπος ὑποβάλλει ἀναφορὰν εἰς τὸ ἀρμόδιον Συνοδικὸν Δικαστήριον πρὸς ἄσκησιν διώξεως.
5. Τὸ Ε.Δ., κρίνον κατὰ τὴν ἐκδίκασιν ὑποθέσεως τινος ὅτι εἶναι κανονικὴ ἢ ἐπιβολὴ καθαιρέσεως, κηρύττει ἑαυτὸ ἀναρμόδιον καὶ ὑπο-

²⁴ Λ.χ. εἷς κληρικός τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Ἀμερικῆς διαπράττει ἐν Ἑλλάδι κάποιο παράπτωμα ἀρμοδιότητος Ε.Δ.. Κατ' ἀνάγκην, ἡ ἀνάκρισις καὶ ἡ δίκη πρέπει νὰ γίνῃ ἐν Ἑλλάδι. Καὶ τὸ ἀντίστροφον.

βάλλει ἐντὸς πενθημέρου τὴν ὅλην δικογραφίαν εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ ἀρμοδίου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου.

6. Εἰς περίπτωσιν αὐτοεξαιρέσεως ἢ ἐξαιρέσεως τοῦ Ἐπισκόπου ὡς Προέδρου τοῦ Ε.Δ. ἡ ὑπόθεσις δύναται ἢ νὰ ἐκδικασθῇ εἰς πρῶτον βαθμὸν ὑπὸ τοῦ Δικαστηρίου τούτου τῇ Προεδρίᾳ τοῦ Πρωτοσυγγέλλου ἢ Πρωτοσυγκελλεύοντος ἢ (ἐὰν εἶναι σύνθετος) νὰ παραπεμφθῇ εἰς τὸ Κατώτερον Συνοδικὸν Δικαστήριον μὲ τριμελῆ σύνθεσιν (ἦτοι ἄνευ τοῦ ἐξαιρεθέντος ἐπιχώριου Ἐπισκόπου)²⁵.

Ἄρθρον 18^{ον} **Κατώτερον Συνοδικὸν Δικαστήριον**

Τὸ Κατώτερον Συνοδικὸν Δικαστήριον δικάζει:

- i) εἰς πρῶτον μὲν βαθμὸν παραπτώματα Διακόνων ἐπισύροντα τὴν ποινὴν τῆς Καθαιρέσεως καὶ ἐν γένει ὅλας τὰ περιπτώσεις αἱ ὁποῖαι ἀφοροῦν Διακόνους καὶ κατωτέρω καὶ λόγῳ σοβαρότητος παραπέμπονται εἰς αὐτὸ ὑπὸ τοῦ Ε.Δ.,
- ii) εἰς δὲ δεύτερον τὰς ἐφέσεις κατὰ τῶν Ἀποφάσεων τῶν Ε.Δ..

Ἄρθρον 19^{ον} **Πρωτοβάθμιον διὰ Πρεσβυτέρους** **Συνοδικὸν Δικαστήριον**

Τὸ Α΄θμιον διὰ Πρεσβυτέρους Συνοδικὸν Δικαστήριον δικάζει εἰς πρῶτον βαθμὸν παραπτώματα Πρεσβυτέρων ἐπισύροντα τὴν ποινὴν τῆς Καθαιρέσεως,

²⁵ Ἡ ἐν λόγῳ διάταξις τῆς παραγράφου ταύτης προσετέθη ἐξ ὀλοκλήρου ὑφ' ἡμῶν, ἔχοντες ὑπ' ὄψιν περιπτώσεις εἰς τὰς ὁποίας, ὁ Ἐπιχώριος Ἐπίσκοπος εἶναι ὁ παθὼν ἐκ τοῦ παραπτώματος ἐνὸς Κληρικοῦ (ἢ καὶ λαϊκοῦ). Ὅποτε δὲν δύναται οὗτος «νὰ ἐκδικήσῃ ἐαυτὸν», ἦτοι νὰ αὐτοδικήσῃ (βλ. ρη' - 107 ἰ. Κανόνα τῆς ἐν Καρθαγένῃ).

Ἄρθρον 20^ο
Δευτεροβάθμιον διὰ Πρεσβυτέρους
καὶ Κατωτέρω Συνοδικὸν Δικαστήριον

Τὸ Β΄θμιον διὰ Πρεσβυτέρους Συνοδικὸν Δικαστήριον (ἧτοι ἡ **Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας**) δικάζει τὰς ἐφέσεις κατὰ τῶν εἰς πρῶτον βαθμὸν ἐκδιδομένων ἀποφάσεων τοῦ Κ.Σ.Δ. καὶ τοῦ Α΄θμίου Π.Σ.Δ..

Ἄρθρον 21^ο
Πρωτοβάθμιον δι' Ἀρχιερεῖς Συνοδικὸν Δικαστήριον

Τὸ Α΄θμιον δι' Ἀρχιερεῖς Συνοδικὸν Δικαστήριον (ἧτοι ἡ **Ἱερὰ Σύνοδος**) δικάζει τὰ ἐκκλησιαστικὰ παραπτώματα τὰ μὴ ἐπισύροντα τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως καὶ τελούμενα ὑπὸ Ἀρχιερέων τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος ἢ τῆς Διασπορᾶς, ἐφόσον παραπέμπονται πρὸς αὐτὸ ὑπὸ τῶν Ἐπαρχιακῶν Συνόδων τῆς Διασπορᾶς.

Ἄρθρον 22^ο
Δευτεροβάθμιον δι' Ἀρχιερεῖς
Συνοδικὸν Δικαστήριον

Τὸ Β΄θμιον δι' Ἀρχιερεῖς Συνοδικὸν Δικαστήριον (ἧτοι ἡ **Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας ἐν πλήρει ἀπαρτίᾳ**) δικάζει:

- i) εἰς πρῶτον (καὶ τελευταῖον) βαθμὸν παράπτωμα Ἀρχιερέως ἐπισύρον τὴν ποινὴν τῆς καθαιρέσεως, καὶ
- ii) εἰς δεύτερον βαθμὸν τὰς ἐφέσεις κατὰ τῶν ἀποφάσεων τοῦ Α΄θμίου δι' Ἀρχιερεῖς Σ.Δ..

Ἄρθρον 23^ο
Ἀρμοδιότης λόγῳ Συναφείας ἢ Συναιτιότητος

1. Τὰ συναφῆ ἐκκλησιαστικὰ παραπτώματα ἀνακρίνονται καὶ δικάζονται ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου διὰ τὸ βαρύτερον κατὰ τὴν προβλεπομένην ποι-

νήν παράπτωμα Δικαστηρίου. Ἐὰν διὰ τὴν τέλεσιν ἑνὸς τῶν συναφῶν παραπτωμάτων κατηγορεῖται Ἀρχιερεύς, ἀρμόδιον διὰ τὴν ἐκδίκασιν ὅλων τῶν συναφῶν παραπτωμάτων εἶναι τὸ οἰκεῖον δι' Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον.

2. Ὡς συναφῆ θεωροῦνται τὰ παραπτώματα τὰ διαπραττόμενα:
- i) ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ προσώπου ταυτοχρόνως, ἢ εἰς διαφόρους τόπους καὶ χρόνους,
 - ii) ὑπὸ πολλῶν, συναιτίων ἢ μὴ, εἰς τὸν αὐτὸν τόπον καὶ χρόνον,
 - iii) ὑπὸ πολλῶν ἐναντίον ἀλλήλων, εἴτε ταυτοχρόνως, εἴτε εἰς διαφόρους τόπους καὶ χρόνους, καὶ
 - iv) μὲ σκοπὸν διευκολύνσεως ἢ ἀποκρύψεως, ἑτέρου παραπτώματος μὴ εἰσέτι δικασθέντος²⁶.

3. Ἐπὶ συμμετοχῆς πλειόνων προσώπων εἰς τὸ αὐτὸ παράπτωμα, ἀρμόδιον διὰ πάντας τοὺς συμμετόχους εἶναι τὸ ἀρμόδιον μὲ τὴν ἐκδίκασιν τοῦ βαρυτέρου παραπτώματος. Ἐφόσον ὅμως εἷς ἐκ τῶν συμμετόχων εἶναι Ἀρχιερεύς, ἀρμόδιον εἶναι τὸ οἰκεῖον δι' Ἀρχιερεῖς Δικαστήριον.

²⁶ Πιθανὸν λόγῳ προστασίας τοῦ ἀπορρήτου τῶν μὴ εἰσέτι δικασθέντων παραπτωμάτων, τὰ ὁποῖα ἐνδέχεται νὰ ἀποδειχθοῦν ἀνυπόστατα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄ ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΙ

Ἄρθρον 24^{ον} Ἐπιδόσεις

1. Κατὰ τὴν διαδικασίαν ἐνώπιον τῶν Δικαστηρίων αἱ κλήσεις (μαρτύρων), κλητεύσεις (κατηγόρων), κλητήρια θεσπίσματα (Κατηγορουμένων γνωστῆς διαμονῆς), κλητήρια ἐπικρίματα (Κατηγορουμένων ἀγνώστου διαμονῆς), ἀποφάσεις καὶ τὰ λοιπὰ ἐπιδοτέα, κατὰ τὸν παρόντα Κανονισμόν, ἔγγραφα τοῦ Δικαστηρίου καὶ τοῦ Ἀνακριτοῦ, ἐπιδίδονται διὰ τοῦ Συνδέσμου (Κλητῆρος) τοῦ Δικαστηρίου, διὰ κληρικοῦ οἰασδῆποτε Ἐπαρχίας, ὀριζομένου ἐκάστοτε ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου, ἢ διὰ Δικαστικοῦ Ἐπιμελητοῦ.
2. Αἱ κλήσεις τῶν μαρτύρων πρὸς κατάθεσιν εἰς τὸν ἀνακριτὴν ἢ μαρτυρίαν εἰς τὴν δίκην, δύνανται νὰ ἀποσταλοῦν τηλεγραφικῶς, ταχυδρομικῶς, διὰ τηλεομοιοτύπου ἢ καὶ διὰ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου.
3. Αἱ ἐπιδόσεις πρὸς Ἀρχιερέα γίνονται μέσῳ δύο Ἀρχιερέων²⁷.
4. Ἡ ἐπίδοσις πραγματοποιῆται διὰ τῆς ἐγχειρήσεως τοῦ ἐγγράφου πρὸς τὸν ἐνδιαφερόμενον προσωπικῶς, ὑπογράφοντα καὶ τὸ σχετικὸν ἐπιδοτήριον, εἰς τὸν τόπον τῆς κατοικίας του ἢ τῆς διαμονῆς του.
5. Ἐὰν ὁ πρὸς ὃν ἡ ἐπίδοσις εὔρεθῆ ἀπὼν εἰς τὴν ἐπίσκεψίν του μὲ τὴν ἐπίδοσιν ἀρμοδίου, τότε ὁ ἐντεταλμένος μὲ τὴν ἐπίδοσιν θυροκολλεῖ τὸ ἔγγραφο, συντάσσων σχετικὴν ἔκθεσιν ἐπιδόσεως, ὑπογραφομένην ὑπὸ τοῦ ἐπιδίδοντος καὶ ἐνὸς μάρτυρος, κατὰ τὴν τάξιν τῶν δικαστικῶν ἐπιμελητῶν.

²⁷ Βλ. ἱ. Κανόνα οδ΄ Ἀποστολικόν.

6. Αί ἐπιδόσεις πρὸς πρόσωπα ὑπηρετοῦντα τὰς Ἐνόπλους Δυνάμεις, γίνονται πάντοτε διὰ Δικαστικοῦ Ἐπιμελητοῦ.

7. Πρὸς πρόσωπα κατοικοῦντα εἰς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἢ εἰς περιοχὰς τῆς ἡμεδαπῆς μακρὰν τοῦ τόπου διεξαγωγῆς τῶν ἀνακρίσεων ἢ τῆς δίκης, καθὼς καὶ πρὸς ἀποσχισθέντας κληρικούς, τὸ ἐπιδοτέον ἔγγραφον ἀποστέλλεται τηλεγραφικῶς ἢ διὰ συστημένης ἐπιστολῆς ἢ διὰ τηλεομοιοτύπου, ἢ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου.

8. Πρὸς πρόσωπα ἀγνώστου διαμονῆς, τὸ ἐπιδοτέον ἔγγραφον (κλῆσις, ἀπόφασις ἐν περιλήψει κ.λπ.) δημοσιεύεται εἰς τὸ ἐπίσημον δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. «**Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ**» ἢ εἰς τὴν Ἱστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ (ἐὰν διαθέτῃ γνωστὴν ἠλεκτρονικὴν διεύθυνσιν) διὰ ἠλεκτρονικοῦ ταχυδρομείου. Εἰς πᾶσαν περίπτωσιν, ἡ δημοσίευσίς τοῦ ἐπιδοτέου ἔγγραφου εἰς τὸ ὡς ἄνω ἔντυπον ἢ εἰς τὸ διαδίκτυον ἰσοδυναμεῖ μὲ νόμιμον ἐπίδοσιν.

Ἄρθρον 25^ο **Ἀποδεικτικὸν Ἐπιδόσεως**

Ὁ ἐντεταλμένος μὲ τὴν ἐπίδοσιν συντάσσει ἀμέσως εἰς τὸν τόπον τῆς ἐπιδόσεως ἀποδεικτικόν, ἀναγράφων τὴν ὥραν καὶ τὴν ἡμερομηνίαν τῆς ἐπιδόσεως. Τὸ ἔγγραφον τοῦτο ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ πρὸς ὃν ἡ ἐπίδοσις. Ἐὰν οὗτος ἀρνηθῇ νὰ παραλάβῃ τὸ ἔγγραφον ἢ νὰ ὑπογράψῃ τὸ ἐπιδοτήριον, ὁ δὲ ἐντεταλμένος μὲ τὴν ἐπίδοσιν θυροκολλεῖ τὸ ἔγγραφον, συντάσσων σχετικὴν ἔκθεσιν ἐπιδόσεως, ὑπογραφομένην ὑπὸ τοῦ ἐπιδίδοντος καὶ ἐνὸς μάρτυρος, κατὰ τὴν τάξιν τῶν δικαστικῶν ἐπιμελητῶν.

Ἄρθρον 26^ο **Προθεσμίαι πρὸς Ἐμφάνισιν**

1. Ἡ κλῆσις πρὸς ἐμφάνισιν ἐνώπιον τοῦ ἀνακριτοῦ ἐπιδίδεται δύο πλήρεις ἡμέρας τουλάχιστον πρὸ τῆς ὀριζομένης ἡμέρας τῆς ἐμφανίσεως.

2. Ἡ κλήσις δι' ἐμφάνισιν κατηγορουμένου καὶ μαρτύρων ἐνώπιον τοῦ δικάζοντος Δικαστηρίου ἐπιδίδεται 30 καὶ 10 ἀνιστοίχως πλήρεις ἡμέρας τουλάχιστον πρὸ τῆς δικασίμου. Εἰς περιπτώσεις συνεδριάσεων Δικαστηρίου ἐξ ἀναβολῆς, ἡ κλήσις κατηγορουμένου καὶ μαρτύρων ἐπιδίδεται τουλάχιστον 10 ἡμέρας πρὸ τῆς δικασίμου.
3. Δεκαήμερος προθεσμία ἰσχύει καὶ διὰ τὴν κλήσιν πραγματογνώμονος, ὡσάκις κριθῆ ἀναγκαία ἡ ἐμφάνισίς του διὰ διευκρινήσεις.
4. Ἐὰν οἱ κλητευμένοι ἐνώπιον ἀνακριτοῦ κατοικοῦν ἢ διαμένουν ἐκτὸς τῆς πόλεως, ἔνθα ἐδρεύει ὁ Ἀνακριτής, ἡ προθεσμία παρατείνεται κατὰ πέντε ἕως δέκα ἡμέρας, ἀναλόγως τῆς ἀποστάσεως. Ἐὰν κατοικοῦν ἢ διαμένουν εἰς τὸ ἐξωτερικόν, ἡ προθεσμία πρὸς ἐμφάνισιν ἐνώπιον τοῦ Ἀνακριτοῦ ἢ τοῦ δικάζοντος Δικαστηρίου, δύναται νὰ παραταθῆ ἕως ἐξήκοντα ἡμέρας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

Ἄρθρον 27^{ον} Ὑποχρέωσις Ἐμφανίσεως Μαρτύρων

1. Οἱ κλητευόμενοι Μάρτυρες, ἢ ὅσοι προτείνονται ὑπὸ τοῦ κατηγορουμένου εἰς τὸν Ἀνακριτὴν ἢ ἐνώπιον τοῦ δικάζοντος Δικαστηρίου, ὑποχρεοῦνται πρὸς ἐμφάνισιν.
2. Μὴ ἐμφανιζόμενοι, οἱ κλητευόμενοι Μάρτυρες ὑπόκεινται εἰς ἔκτισιν ἐπιτιμίου ἐπιβαλλομένου ὑπὸ τοῦ ἐπιχωρίου τοῦ τόπου τῆς κατοικίας των Ἐπισκόπου, πρὸς ὃν ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου καὶ ὁ Ἀνακριτὴς ἀντιστοίχως δεόν ὅπως ἀναφέρουν σχετικῶς.
3. Οἱ Ἀρχιερεῖς, ὡς καὶ ὅσοι ἐκ λόγων ὑγείας δὲν δύνανται νὰ προσέλθουν εἰς τὸν Ἀνακριτὴν ἢ τὸ Δικαστήριον, ἐξετάζονται ὑπὸ τοῦ ἀνακριτοῦ εἰς τὴν κατοικίαν των καὶ ἡ κατάθεσις των ἀναγινώσκεται ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου.
4. Πρὸς διευκόλυνσιν ὅσων μαρτύρων διαμένουν μακρὰν ἀπὸ τῆν ἔδραν τοῦ ἐκάστοτε Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ἢ καθ' οἷονδήποτε τρόπον κωλυομένων νὰ παραστοῦν, τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ ἀποδεκτῆ γραπτὰ ὑπομνήματα ἢ ἐπιστολὰς αὐτῶν ἀντὶ τῆς φυσικῆς παρουσίας των, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιθυμοῦν.

Ἄρθρον 28^{ον} Πρόσωπα Ἀποκλειόμενα τῆς Μαρτυρίας

Δὲν ἐξετάζονται ὡς Μάρτυρες:

- i) οἱ μὴ συμπληρώσαντες τὸ 18^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας των.

- ii) οί καταδικασθέντες ἐπί ψευδορκία, ἢ ψευδομαρτυρία ὑπὸ ἐκκλησιαστικοῦ ἢ κοινοῦ Δικαστηρίου,
- iii) οί συγγενεῖς τοῦ κατηγορουμένου ἐξ αἵματος μὲν κατ' εὐθείαν γραμμὴν ἀπεριορίστως καὶ ἐκ πλαγίου μέχρι τοῦ τρίτου βαθμοῦ, ἐξ ἀγχιστείας δὲ μέχρι τοῦ δευτέρου βαθμοῦ,
- iv) οί διανοητικῶς ἀσθενεῖς,
- v) πᾶς κληρικὸς μὴ ἀνήκων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Γ.Ο.Χ., ἐκτὸς ἐὰν τὸ Δικαστήριον εἰς εἰδικὴν διάσκεψιν συνεδριάζον ἐπιτρέψῃ τοῦτο διὰ πᾶν στάδιον τῆς διαδικασίας.
- vi) Πᾶς λαϊκὸς ἢ Μοναχὸς μὴ ἀνήκων εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῶν Γ.Ο.Χ., ἐκτὸς τῶν περιπτώσεων τοῦ ἄρθρ. 43 § 2 τοῦ παρόντος.

Ἄρθρον 29^{ον}

Ἀπαλλαγὴ ἐκ τῆς Ὑποχρέωσης πρὸς Μαρτυρίαν

Δικαιοῦνται νὰ ἀρνηθοῦν νὰ μαρτυρήσουν:

- i) οί Κληρικοί δι' ὅσα γνωρίζουν ἐκ τοῦ Μυστηρίου τῆς θείας Ἐξομολογήσεως,
- ii) οί Κληρικοί ἐπὶ ὅσων ἐπληροφορήθησαν παρὰ τῶν ἐν διαστάσει συζύγων ἐναντίον ἑκατέρου,
- iii) οί δημόσιοι ὑπάλληλοι, δικηγόροι, δικαστικοί, ὑγειονομικοί, δι' ὅσα γνωρίζουν ἐκ τῆς ἀσκήσεως τοῦ λειτουργήματός των, ἐκτὸς ἐὰν ἀπηλλάγησαν ἁρμοδίως τῆς πρὸς ἐχεμύθειαν ὑποχρέωσης.

Ἄρθρον 30^{ον}

Διαβεβαιώσεις Μαρτύρων

Ὁ ὄρκος ἀπαγορεύεται κατὰ πᾶν στάδιον τῆς διαδικασίας. Οἱ Μάρτυρες κατὰ τὸν λόγον τοῦ Χριστοῦ: «ἔστω δὲ ὑμῶν ὁ λόγος ναί, οὐ οὐ· τὸ δὲ περισσὸν τούτων ἐκ τοῦ πονηροῦ ἐστίν.» (Ματθ. Ε' 37), διαβεβαιώνουν ὅτι ὡς Χριστιανοί, λαϊκοὶ ἢ Κληρικοί, λέγουν τὴν ἀλήθειαν.

Ἄρθρον 31^{ον}
Τρόπος Ἐξετάσεως τῶν Μαρτύρων

1. Οἱ Μάρτυρες ἐξετάζονται κατὰ μὲν τὸ στάδιον τῆς ἀνακρίσεως ἐνώπιον τοῦ Ἀνακριτοῦ παρουσίᾳ τοῦ Γραμματέως του μόνον (ἐὰν ὑπάρχη). Ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, ἐξετάζονται ἐνώπιον τῶν Δικαστῶν, τοῦ Κατηγορουμένου, τοῦ Κατηγόρου (ἐὰν ὑπάρχη) καὶ τοῦ προσωπικοῦ τοῦ Δικαστηρίου.

2. Ὁ Μάρτυς ἐρωτᾶται κατ' ἀρχὴν περὶ τοῦ ὀνόματός του, τῆς ἡλικίας, τόπου γεννήσεως, κατοικίας, ἐπαγγέλματος, θρησκευματός του, καὶ τῶν τυχόν συγγενικῶν του σχέσεων πρὸς τὸν κατηγορούμενον ἢ τὸν παθόντα. Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Μάρτυς καλεῖται νὰ ἐκθέσῃ ἐλευθέρως πάντα ὅσα γνωρίζει περὶ τῆς ὑποθέσεως καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ἀπαντήσῃ εἰς ἐρωτήσεις τοῦ Προέδρου, τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου, παθόντος καὶ κατηγορουμένου ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, ἢ τοῦ Ἀνακριτοῦ κατὰ τὸ στάδιον τῆς Ἀνακρίσεως.

3. Πάντα τὰ ὑπὸ τοῦ Μάρτυρος κατατιθέμενα καταγράφονται λεπτομερῶς ὑπὸ τοῦ Γραμματέως τοῦ Δικαστηρίου εἰς τὰ Πρακτικά τῆς δίκης. Ὁ Μάρτυς ὑπογράφει τὴν ἐνώπιον τοῦ Ἀνακριτοῦ ὑπὸ τοῦ Γραμματέως συντασσομένην κατάθεσίν του εἰς ἐκάστην σελίδα αὐτῆς.

Ἄρθρον 32^{ον}
Λιπομαρτυρία

1. Ἐὰν Κληρικὸς ἢ Μοναχὸς κλητευθεὶς ὡς Μάρτυς ἐνώπιον τοῦ Ἀνακριτοῦ ἢ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, δὲν ἐμφανισθῆ, ὁ Ἀνακριτὴς καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου ἀντιστοίχως ὑποχρεοῦνται ὅπως ἀναφέρουν τοῦτο ἐγγράφως εἰς τὸν προϊστάμενον τοῦ λιπομαρτυροῦντος Ἐπισκόπου, ἵνα οὗτος παραπέμψῃ τὸν λιπομαρτυροῦντα εἰς τὸ Ἐπισκοπικὸν Δικαστήριον.

2. Ἐὰν ὁ λιπομαρτυρῶν τυγχάνῃ Ἀρχιερεὺς, ἡ ἀναφορά ὑποβάλλεται εἰς τὸν Ἀρχιεπίσκοπον, ὑποχρεούμενον ὁμοίως.

3. Ἡ ἐπὶ λιπομαρτυρία ἀναφορὰ τίθεται εἰς τὸ Ἀρχεῖον κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ οἰκείου Ἐπισκόπου ἢ τῆς Ἱ. Συνόδου ἀντιστοίχως, ἐὰν ὁ μὴ ἐμφανισθεὶς ἀποδείξῃ λόγους ἀνωτέρας βίας.

4. Τὰς ὑποχρεώσεις τῶν §1 καὶ §2 τοῦ παρόντος ἔχει ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου, ἐφ' ὅσον ἀποδειχθῇ ὅτι ὁ μάρτυς κατέθεσεν ἐν γνώσει του ψευδῆ στοιχεῖα.

Ἄρθρον 33^{ον} **Αὐτοψία**

1. Αὐτοψία εἶναι δυνατὸν νὰ διενεργηθῇ κατὰ πᾶν στάδιον τῆς διαδικασίας, μὲ σκοπὸν τὴν ἐπιβεβαίωσιν τῆς τελέσεως ἐκκλησιαστικοῦ παραπτώματος, ὡς καὶ τῶν συνθηκῶν ὑφ' ἃς διεπράχθη τοῦτο, συντασσομένης πρὸς τοῦτο ἐκθέσεως.

2. Ἡ αὐτοψία διεξάγεται ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀνακριτοῦ ἢ κατόπιν ἐντολῆς του, ὑπὸ εἰδικοῦ ἐμπειρογνώμονος, ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ Ἀνακριτοῦ ἢ τοῦ Δικαστηρίου.

3. Ἡ διενέργεια αὐτοψίας εἶναι ὑποχρεωτική, ἐφ' ὅσον ζητήσῃ ταύτην ἐγγράφως ὁ κατηγορούμενος.

4. Αἱ δαπάναι τῆς αὐτοψίας βαρύνουν τὸ ταμεῖον τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 34^{ον} **Πραγματογνωμοσύνη**

1. Ὅσακις διὰ τὴν κατανόησιν ἢ τὴν ἐκτίμησιν πραγματικῶν γεγονότων ἢ καταστάσεων ἀπαιτοῦνται εἰδικαὶ γνώσεις, ὧν στεροῦνται τυχὸν οἱ Ἐκκλησιαστικοὶ Δικασταὶ ἢ ὁ Ἀνακριτής, ἐπιτρέπεται ἡ πρόσληψις ἐνὸς ἢ κατὰ τὴν περίστασιν πλειόνων πραγματογνωμόνων.

2. Ὁ πραγματογνώμων διορίζεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου εἰς πᾶν στάδιον τῆς διαδικασίας αὐτεπαγγέλτως ἢ κατόπιν σχετικῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ἀνακριτοῦ.
3. Ἡ διαξαγωγή πραγματογνωμοσύνης εἶναι ὑποχρεωτική, ἐφ' ὅσον ζητήσῃ ταύτην ἐγγράφως ὁ κατηγορούμενος.
4. Αἱ δαπάναι τῆς πραγματογνωμοσύνης βαρύνουν τὸ ταμεῖον τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 35^{ον}

Πρόσωπα μὴ δυνάμενα νὰ καταστοῦν Πραγματογνώμονες

Δὲν διορίζονται πραγματογνώμονες:

- i) ὅσοι δὲν συνεπλήρωσαν τὸ 21^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας των,
- ii) οἱ διατελοῦντες εἰς κατάστασιν ἀπαγορεύσεως,
- iii) οἱ καταδικασθέντες ἐπὶ κακουργήματι ἢ πλημμελήματι συνεπαγομένῳ τὴν στέρησιν τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων ἢ ἔκπτωσιν ἀπὸ τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἢ τοῦ δημοσίου λειτουργήματος,
- iv) οἱ στερηθέντες τῆς ἀδείας ἀσκήσεως τοῦ ἐπαγγέλματός των, ἐν ὅσῳ διαρκεῖ ἡ στέρησις,
- v) οἱ κατὰ τὰ ἄρθρα 12 καὶ 29 τοῦ παρόντος ἀποκλειομένοι, ὡς μέλη τοῦ Δικαστηρίου ἢ ὡς Μάρτυρες.

Ἄρθρον 36^{ον}

Ἀπαλλαγὴ καὶ Ἐξαίρεσις Πραγματογνομόνων

1. Ὁ διορίσας πραγματογνώμονα δύναται νὰ τὸν ἀπαλλάξῃ τῆς ὑποχρεώσεώς του, ἐκτιμῶν κατὰ τὴν κρίσιν του τοὺς ὑπ' αὐτοῦ προβαλλομένους λόγους.
2. Κληρικὸς ἢ Μοναχὸς διορισθεὶς πραγματογνώμων, δὲν δικαιούται νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἀνάληψιν καθηκόντων. Ἐν ἀρνήσει αὐτοῦ, ἰσχύουν τὰ ἐν ἄρθρῳ 32 τοῦ παρόντος περὶ λιπομαρτυρίας.

3. Ὁ Κατηγορούμενος δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὴν ἐξαίρεσιν πραγματογνώμονος καὶ τὴν ἐξαίρεσιν ἐκκλησιαστικοῦ δικαστοῦ, δι' οὓς λόγους κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 23 τοῦ παρόντος διαλαμβανόμενα. Διὰ τὴν ἐξαίρεσιν ἀποφασίζει ἀνεκκλήτως ὁ διορίσας τὸν πραγματογνώμονα.

Ἄρθρον 37^{ον} **Διαβεβαίωσις Πραγματογνώμονος**

Ὁ πραγματογνώμων διαβεβαιοῖ ἐπὶ τῇ ιδιότητι του ὡς πιστοῦ Χριστιανοῦ, λαϊκοῦ ἢ Κληρικοῦ, κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 30 διαλαμβανόμενα, ὅτι θέλει ἐκτελέσῃ ἀμερολήπτως καὶ μετ' εὐσυνειδησίας τὰ καθήκοντα αὐτοῦ.

Ἄρθρον 38^{ον} **Γνωμοδότησις Πραγματογνώμονος**

Ἡ γνωμοδότησις τοῦ πραγματογνώμονος εἶναι ἔγγραφος. Ἐγχειρίζεται εἰς τὸν διατάξαντα τὴν πραγματογνωμοσύνην καὶ συντάσσεται Ἐκθέσις καταθέσεως ὑπογραφομένη παρ' ἀμφοτέρων. Ἀκριβὲς ἀντίγραφον τῆς Ἐκθέσεως παραδίδεται εἰς τὸν πραγματογνώμονα.

Ἄρθρον 39^{ον} **Διερμηνεὺς**

1. Ἄν ὁ κατηγορούμενος ἢ μάρτυς ἢ μέλη τοῦ Δευτεροβαθμίου δι' Ἀρχιερεῖς Δικαστηρίου ἀγνοοῦν τὴν ἑλληνικὴν γλῶσσαν, διορίζεται διερμηνεὺς ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ ἐκάστοτε ἀρμοδίου Δικαστηρίου αὐτεπαγγέλτως ἢ κατόπιν σχετικῆς ἀναφορᾶς τοῦ Ἀνακριτοῦ.

2. Διερμηνεὺς διορίζεται, ἐπίσης, διὰ τὴν ἐξέτασιν κωφῶν, ἀλάλων ἢ κωφαλάλων, ἐφ' ὅσον δὲν καθίσταται δυνατὴ ἡ γραπτὴ μετ' αὐτῶν συνεννόησις.

3. Οἱ λόγοι ἀποκλεισμοῦ ἢ ἐξαιρέσεως διερμηνέως εἶναι οἱ περὶ πραγματογνώμονος ἰσχύοντες ἐν ἄρθρῳ 35 καὶ 36 τοῦ παρόντος. Ὁ-

μοίως καὶ ἡ διαβεβαίωσις τοῦ διερμηνέως γίνεται κατὰ τὰ ἐν τῷ ἄρθρῳ 37 τοῦ παρόντος ὀριζόμενα.

Ἄρθρον 40^{ον} **Ἔγγραφα**

1. Πρὸς ἐξακρίβωσιν τῆς ἀληθείας περὶ τὴν ἀθωότητα ἢ τὴν ἐνοχὴν τοῦ κατηγορουμένου, ἐπιτρέπεται ἡ κατάθεσις παρ' αὐτοῦ, τῶν Μαρτύρων, ἢ τῆς καταγγελλούσης ἐκκλησιαστικῆς ἀρχῆς ἐγγράφων.
2. Τὰ ἔγγραφα παραδίδονται εἰς τὸν Ἀνακριτὴν. Ἐὰν κατέστησαν γνωστὰ μετὰ τὴν τὴν ὑπ' αὐτοῦ ὑποβολὴν τῆς δικογραφίας εἰς τὸ Δικαστήριον, εἰς τὸν Γραμματέα αὐτοῦ ἢ ἐπ' ἀκροατηρίῳ εἰς τὸν Πρόεδρον.
3. Τὰ κατατιθέμενα ἔγγραφα ὑπογράφονται εἰς ἐκάστην σελίδα ὑπὸ τοῦ παραδίδοντος καὶ τοῦ παραλαμβάνοντος.
4. Διὰ τὴν κατάθεσιν ἐγγράφου συντάσσεται Ἔκθεσις παρὰ τοῦ Ἀνακριτοῦ ἢ Γραμματέως τοῦ Δικαστηρίου ἀναλόγως. Διὰ τὴν ἐπ' ἀκροατηρίῳ κατάθεσιν, γίνεται εἰδικὴ μνεία εἰς τὰ Πρακτικά.
5. Ἐὰν προσβληθῇ ἔγγραφον ὡς πλαστόν, ὁ παραλαβὼν τὸ ἔγγραφον ὑποχρεοῦται νὰ γνωρίσῃ τὸ γεγονός εἰς τὸν κατὰ τόπον ἀρμόδιον Εἰσαγγελέα Πλημμελειοδικῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄ ΠΡΟΔΙΚΑΣΙΑ

Ἄρθρον 41^{ον}

Ἄσκησις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κανονικῆς Διώξεως

1. Ἡ δίωξις τῶν ἐκκλησιαστικῶν παραπτωμάτων κινεῖται κατόπιν ὑποβολῆς καταγγελίας ἢ αὐτεπαγγέλτως.
2. Πᾶς Κληρικὸς ἢ Μοναχὸς, ὑποπεσὼν εἰς οἴονδήποτε ἀδίκημα τοῦ κοινοῦ ποινικοῦ δικαίου, ὑποχρεοῦται ἀμελητῇ νὰ γνωρίσῃ τοῦτο ἐγγράφως εἰς τὴν προϊσταμένην του Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχήν.
3. Τὴν ἐκκλησιαστικὴν κανονικὴν δίωξιν ἀσκοῦν:
 - ↳ Ἄν αὕτη στρέφεται κατὰ Πρεσβυτέρου, Διακόνου Ὑποδιακόνου, Αναγνώστου, Μοναχοῦ καὶ Λαϊκοῦ:
 - i. ὁ οἰκεῖος τοῦ ὑποπεσόντος εἰς παράπτωμα Ἐπίσκοπος,
 - ii. ὁ Ἐπίσκοπος τῆς περιφερείας ἔνθα ἐτελέσθη τὸ παράπτωμα,
 - iii. ἐν χρεῖα τῶν θρόνων τούτων, ὁ Τοποτηρητής.
 - ↕ Ἄν αὕτη στρέφεται κατ' Ἀρχιερέως, ἢ Ἱ. Σύνοδος
4. Ἡ Ἱ. Σύνοδος ἐπίσης δύναται νὰ κινήσῃ τὴν διαδικασίαν ἐκκλησιαστικῆς κανονικῆς διώξεως κατὰ παντὸς Κληρικοῦ, Μοναχοῦ, ἢ λαϊκοῦ φερομένου ὡς δράστου ἐκκλησιαστικοῦ παραπτώματος, εἰὰν τοῦτο κρίνῃ σκόπιμον.

Ἄρθρον 42^{ον}

Ὑποβολὴ Καταγγελίας

1. Πᾶν μέλος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. ὑποχρεοῦται νὰ καταγγεῖλῃ ἀρμοδίως τὸ εἰς τὴν ἀντίληψίν του ὑποπεσὼν ἐκκλησιαστικὸν παράπτω-

μα Κληρικοῦ ἢ Μοναχοῦ, τὸ δικαίωμα ἐπίσης νὰ καταγγεῖλη ἀρμοδίως τὸ ἐκκλησιαστικὸν παράπτωμα λαϊκοῦ μέλους τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ..

2. Ἡ καταγγελία εἶναι ἔγγραφος καὶ ὑποβάλλεται παρ' αὐτοῦ τοῦ καταγγέλλοντος, εἴτε δι' εἰδικοῦ πληρεξουσίου.

3. Ἡ καταγγελία ὑποβάλλεται εἰς τὰ γραφεῖα τῆς ἀρμοδίου Ἱερᾶς Μητροπόλεως ἢ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὅπoταν διαβιβάζεται ἀρμοδίως.

4. Ἡ καταγγελία ὑπογράφεται εἰς ἐκάστην αὐτῆς σελίδα παρὰ τοῦ ὑποβάλλοντος καὶ τοῦ παραλαμβάνοντος καὶ συντάσσεται Ἐκθεσις ἐγχειρίσεως, ἀντίγραφον τῆς ὁποίας παραδίδεται ἀμέσως εἰς τὸν ὑποβάλλοντα ταύτην.

5. Ὁ καταγγέλων φέρει τὸ βάρος τῆς ἀποδείξεως τῶν καταγγελομένων.

Ἄρθρον 43^{ον} **Ἀπαράδεκτον Καταγγελίας**

1. Καταγγελία δὲν γίνεται δεκτὴ ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας πρὸς δίωξιν Ἀρχῆς, ἐὰν ὑποβάλλεται ὑπό:

- i) μὴ μέλους τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. ἢ ἀποκλειομένου τῆς μαρτυρίας κατ' ἄρθρ. 28 τοῦ παρόντος καὶ
- ii) προσώπου κατηγορουμένου διὰ τέλεσιν ἐκκλησιαστικοῦ παραπτώματος, μέχρι τῆς τελεσιδίκου ἐκδικάσεως τῆς ὑποθέσεως.

2. Κατ' ἐξαίρεσιν (κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ ἀρμοδίου δικαστικοῦ Συμβουλίου) γίνεται δεκτὴ καταγγελία ὑποβληθεῖσα ὑπὸ παντὸς προσώπου:

- i) ἐφ' ὅσον εἶναι ὁ παθὼν τοῦ καταγγελομένου παραπτώματος, ἢ

- ii) τὸ καταγγελλόμενον παράπτωμα ἀφορᾷ εἰς τὴν ἠθικὴν ὑπόστασιν τοῦ καταγγελομένου εἰς οἰκονομικὰς ἢ γενικῶς ἐγκληματικὰς (μὴ ἐκκλησιαστικὰς) ὑποθέσεις.²⁸

3. Καταγγελίαι ὑποβαλλόμεναι ἄνωνύμως ἢ ψευδωνύμως, οὐδὲν ὡς λαμβάνονται ὑπ' ὄψιν.

4. Ἐπὶ ἀποσυρομένης παρὰ τοῦ καταγγείλαντος καταγγελίας, ἡ ἀρμοδία μὲ τὴν δίωξιν Ἀρχὴ κρίνει ἐὰν συντρέχη λόγος συνεχίσεως τῆς διαδικασίας.

5. Καταγγέλων οὗτινος ἡ καταγγελία ἐκρίθη ὑπὸ τοῦ δικάσαντος Δικαστηρίου παντελῶς ἀνυπόστατος, δὲν γίνεται δεκτὸς τοῦ λοιποῦ ὡς καταγγέλλων ἢ μάρτυς. Ἐπὶ πολλῶν κατηγοριῶν, ἐὰν μία ἀποδειχθῆ παντελῶς ψευδής, δὲν ἐξετάζονται αἱ λοιπαί.

Ἄρθρον 44^{ον} **Προκαταρκτικὴ Ἐξέτασις**

1. Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἀρμοδίου κατὰ περίπτωσιν Δικαστηρίου²⁹, εὐθὺς ὡς λάβει τὴν καταγγελίαν, ἀπευθύνει ἔγγραφον ἐρώτημα εἰς τὸν Καταγγελλόμενον μὲ σκοπὸν τὴν παροχὴν πληροφοριῶν. Οὗτος ὑποχρεοῦται ὅπως ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως, ὑποβάλῃ τὴν ἀναφορὰν τοῦ ὑποδεικνύων συγχρόνως καὶ μάρτυρας.

2. Τὸ ἀρμόδιον Δικαστήριον κρίνον ὡς Δικαστικὸν Συμβούλιον ἐπὶ τῆς ὑποβληθείσης καταγγελίας καὶ τῆς ἀναφορᾶς τοῦ καταγγελλομένου εἰς εἰδικὴν συνεδρίαν, ἀποφασίζει ἠτιολογημένως ἂν ἢ ὅλη ὑπόθεσις πρέπει νὰ τεθῆ εἰς τὸ ἀρχεῖον, ἢ νὰ κινηθῆ ἐκκλησιαστικὴ κανονικὴ δίωξις.

²⁸ Βλ. ἴ. Κανόνα ς' τῆς Β'.

²⁹ Ἦτοι ὁ Ἐπίσκοπος εἰς τὴν περίπτωσιν τοῦ Ε.Δ. καὶ ὁ ἔχων τὰ πρεσβεῖα Ἀρχιερεῦς, ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς Ἱ.Σ. ἢ ὁ Ἀρχιεπίσκοπος εἰς τὴν περίπτωσιν τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων.

3. Τὴν ἀπορριπτικὴν ἐπὶ τῆς καταγγελίας ἀπόφασίν του, τὸ Δικαστήριον δέον ὅπως γνωρίσῃ ἀμελητῆ καὶ ἐγγράφως εἰς τὸν καταγγείλαντα, ὅστις ἔχει δικαίωμα νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν Ι.Σ.Ι. δι' ἐπανεξέτασιν τοῦ θέματος.

4. Ἐάν τὸ Δικαστικὸν Συμβούλιον κρίνῃ ὅτι πρέπει νὰ κινήθῃ ἐκκλησιαστικὴ κανονικὴ δίωξις, καλεῖ τὸν Καταγγείλαντα νὰ ὑπογράψῃ δῆλωσιν ταυτοπαθείας, ἥτοι ὅτι εἰς περιπτώσιν καθ' ἣν ἡ καταγγελία ἀποδειχθεῖ παντελῶς ἀνυπόστατος, θὰ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτὸν τὸ ἀνάλογον ἐπιτίμιον, ὅπερ θὰ ἐπεβάλλετο εἰς τὸν καταγγελλόμενον³⁰.

5. Ἀρμόδιον δικαστήριον διὰ τὴν προκαταρκτικὴν ἐξέτασιν ἐπὶ παντὸς καταγγελλομένου παραπτώματος Ἀρχιερέως, εἶναι τὸ Α'.Α.Σ.Δ³¹.

6. Ἡ προκαταρκτικὴ ἐξέτασις δύναται νὰ παρακαμφθῇ κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Προέδρου τοῦ ἀρμοδίου κατὰ περιπτώσιν Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 45^{ον} **Ἀνακριτικὴ Διαδικασία**

1. Ἡ ἀνακριτικὴ διαδικασία κινεῖται διὰ τὴν συλλογὴν στοιχείων καὶ βάσει αὐτῶν τὴν λήψιν ἀποφάσεως διὰ τὸ ἂν τὰ στοιχεῖα ἐπαρκοῦν, ὥστε νὰ σταθῇ μία δίκη. Δὲν εἶναι αὕτη ὑποχρεωτικὴ καὶ δύναται ἡ ἀρμοδία Ἀρχὴ νὰ διατάξῃ τὴν ἄμεσον παραπομπὴν τῆς ὑποθέσεως πρὸς ἐκδίκασιν.

2. Τοῦτο γίνεται εἰς αὐταποδείκτους περιπτώσεις, ὅπως αἱ περιπτώσεις ἐγγράφου ἀποκηρύξεως καὶ ἀποσχίσεως ἀπὸ τὴν Ἐκκλησίαν, διότι αὐτὸ τοῦτο τὸ ἔγγραφο τῆς ἀποκηρύξεως ἀποτελεῖ τὸ ἀναμφισβήτητον ἀποδεικτικὸν τεκμήριον τοῦ ἐγκλήματος τῆς ἀποστασίας καὶ τοῦ σχίσματος, καὶ ταυτοχρόνως τὴν ὁμολογίαν τῆς ἀμετανοήσεως τοῦ διαπράξαντος τὸ ἔγκλημα τοῦτο.

³⁰ Βλ. ἰ. Κανὸνα ς' τῆς Β' Οἰκ. Συνόδου.

³¹ Ἦτοι, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος.

3. Εἰς τὰς περιπτώσεις αὐτὰς ὁ κατηγορούμενος καλεῖται εἰς ἀπολογίαὶν ἐνώπιον τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου, κατὰ τὰς διαδικασίας τῶν ἀρθρῶν 52 καὶ ἐντεῦθεν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 46^{ον} **Ἀνακριταὶ**

1. Κατηγορουμένου ὄντος Πρεσβυτέρου, Διακόνου ἢ Μοναχοῦ, τὴν ἀνάκρισιν διεξάγει Κληρικός, εἰ δυνατόν, ἔχων πρεσβεῖα ἱερωσύνης ἔναντι τοῦ Κατηγορουμένου. Καθήκοντα Ἀνακριτοῦ εἶναι δυνατόν νὰ ἀνατεθοῦν καὶ εἰς Κληρικὸν ἐτέρας Μητροπόλεως, κατόπιν συναινέσεως τοῦ προϊσταμένου του Ἀρχιερέως.

2. Κατηγορουμένου ὄντος Ἀρχιερέως, ἡ ἀνάκρισις διεξάγεται ὑπὸ Ἀρχιερέως, εἰ δυνατόν, ἔχοντος πρεσβεῖα Ἀρχιερωσύνης ἔναντι αὐτοῦ.

3. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἀρμοδίου Δικαστηρίου διορίζει δι' ἐγγράφου του τὸν Ἀνακριτὴν καὶ τὸν Γραμματέα τῆς ἀνακρίσεως ὄντα Πρεσβύτερον ἢ Διάκονον ἢ ἐν ἀνάγκῃ Ὑποδιάκονον, Ἀναγνώστην, ἢ Μοναχόν, ἀκόμη δὲ καὶ λαϊκόν. Ὁ δι' οἷονδήποτε λόγον μὴ διορισμὸς Γραμματέως τῆς ἀνακρίσεως, δὲν συνεπάγεται ἀκυρότητα τῆς διαδικασίας.

4. Κατὰ τὴν διενέργειαν πάσης ἀνακριτικῆς πράξεως, παρευρίσκεται ὑποχρεωτικῶς καὶ ὁ Γραμματεὺς, ὅστις ὑπογράφει πάντα τὰ ὑπ' αὐτοῦ συντασσόμενα ἔγγραφα.

5. Ὁ Ἀνακριτὴς μετὰ τοῦ Γραμματέως του δύναται νὰ ἀσκήσῃ κατὰ τὰς περιστάσεις τὰ καθήκοντά του καὶ ἐκτὸς τῆς ἕδρας τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου. Διὰ τὴν τοιαύτην ἐπιτέλεσιν τῶν καθηκόντων του, ἀπαιτεῖται προηγουμένη ἐνημέρωσις τοῦ ἐπιχωρίου Ἐπισκόπου ὑπὸ τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου.

6. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου ὁ ἀναθέτων καθήκοντα Ἀνακριτοῦ καὶ Γραμματέως, προκαθορίζει καὶ τὴν διάρκειαν τῆς ἀνακριτικῆς διαδικασίας ἀπὸ δέκα ἡμέρας ἕως τὸ πολὺ ἕξ μῆνας, ἀναλόγως τῆς

σοβαρότητα τῆς ὑποθέσεως. Διὰ τὴν ὑπέρβασιν τοῦ ὁρίου τούτου, ὁ Ἀνακριτὴς αἰτεῖται ἐγγράφως καὶ ῥητολογημένως τὴν παράτασιν τῆς διαδικασίας ἐκ τοῦ Προέδρου τοῦ ἀρμοδίου Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 47^{ον} **Καθήκοντα Ἀνακριτοῦ**

Ὁ Ἀνακριτὴς ὑποχρεοῦται νὰ καταβάλῃ πᾶσαν προσπάθειαν πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας. Πρὸς τοῦτο ἐξετάζει τὸν κατηγορούμενον καὶ μάρτυρας, διενεργεῖ αὐτοψίας, μελετᾷ πᾶν ἔγγραφον δυνάμενον νὰ εἰσφέρει στοιχεῖα, ἐξαιτεῖται παρὰ τοῦ Προέδρου τοῦ Δικαστηρίου τὴν διενέργειαν πραγματογνωμοσύνης (ὁσάκις τοῦτο κριθῆ ἀναγκαῖον), καὶ γενικῶς ποιεῖται χρῆσιν οἰουδήποτε νομίμου ἀποδεικτικοῦ μέσου πρὸς ἀνεύρεσιν τῆς ἀληθείας.

Ἄρθρον 48^{ον} **Ἐμφάνισις Ἐνώπιον τοῦ Ἀνακριτοῦ**

1. Ἄπαντα τὰ καλούμενα ὑπὸ τοῦ Ἀνακριτοῦ πρόσωπα, ὑποχρεοῦνται πρὸς ἐμφάνισιν.
2. Ὁ Ἀνακριτὴς καλεῖ τὰ πρόσωπα ταῦτα ἐγγράφως. Τὸ ἔγγραφον φέρει τὰς ὑπογραφὰς τοῦ ἀνακριτοῦ καὶ τοῦ Γραμματέως του καὶ τὴν σφραγίδα τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς, ἡ ὁποία διέταξε τὴν διεξαγωγὴν τῆς ἀνακρίσεως, ἀναγράφει δὲ σαφῶς τὸν τόπον, τὴν ἡμερομηνίαν καὶ τὴν ὥραν ἐμφανίσεως.
3. Ἐὰν τὸ ἐξεταζόμενον πρόσωπον διαταράξῃ τὴν τάξιν ἢ φέρεται ἀκοσμίως ἐνώπιον τοῦ Ἀνακριτοῦ, οὗτος ὑποχρεοῦται νὰ ἀναφέρῃ τοῦτο ἐγγράφως εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ διατάξαντος τὴν ἀνάκρισιν Δικαστηρίου.
4. Πᾶσαν ἀμφισβήτησιν περὶ τὴν ἀνάκρισιν, ἐπιλύει ὁ Πρόεδρος τοῦ διατάξαντος τὴν ἀνάκρισιν Δικαστηρίου.

Ἄρθρον 49^ο

Ἀπολογία τοῦ Κατηγορουμένου Ἐνώπιον τοῦ Ἀνακριτοῦ

1. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς συλλογῆς τῶν μαρτυρικῶν καταθέσεων, ἡ σχηματισθεῖσα δικογραφία τίθεται ὑπ' ὄψιν τοῦ Κατηγορουμένου, καλουμένου ὅπως ἀπολογηθῆ ἔντὸς πέντε ἡμερῶν ἐνώπιον τοῦ Ἀνακριτοῦ.
2. Ἡ προθεσμία αὕτη δύναται νὰ παραταθῆ δι' ἀποκρῶντας λόγους ἐκτιμωμένους ἐλευθέρως ὑπὸ τοῦ Ἀνακριτοῦ, διὰ χρονικὸν διάστημα ἀνάλογον τοῦ ὄγκου τῆς σχηματισθείσης δικογραφίας, δίχως ὅμως ποτὲ νὰ ὑπερβαίνη τὰς 30 ἡμέρας.
3. Ἐὰν ὁ κατηγορούμενος ὑποβάλῃ ἀπολογητικὸν ὑπόμνημα, ὁ Ἀνακριτὴς δύναται νὰ ὑποβάλῃ αὐτῷ τὰς ἀπαραιτήτους, κατὰ τὴν κρίσιν του, ἐρωτήσεις πρὸς διασάφισιν τοῦ περιεχομένου τοῦ ὑπομνήματος. Αἱ ἐρωτήσεις τοῦ Ἀνακριτοῦ καὶ αἱ ἀπαντήσεις τοῦ Κατηγορουμένου καταγράφονται ἀκριβῶς ὑπὸ τοῦ Γραμματέως εἰς εἰδικὸν Πρακτικόν.
4. Δὲν ἐπιτρέπεται τῷ Ἀνακριτῇ ἡ ὑποβολὴ παραπειστικῶν ἐρωτήσεων ἢ ἡ ἄσκησις πιέσεως. Εἰς τὸ ἔγγραφον τῆς ἀπολογίας τοῦ κατηγορουμένου, δέον ὅπως ἀναγράφονται καὶ αἱ ὑποβαλλόμεναι ἐρωτήσεις.

Ἄρθρον 50^ο

Πέρασ τῆς Ἀνακρίσεως

1. Ἡ ἀνάκρισις περατοῦται διὰ τῆς ἀπολογίας τοῦ Κατηγορουμένου.
2. Ἄμα τῷ πέρατι τῆς ἀνακρίσεως, ὁ Ἀνακριτὴς συντάσσει τὸ ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως πόρισμά του, εἰς τὸ ὁποῖον ἀποφαίνεται ῥητιολογημένως ἐὰν ὑφίστανται ἢ ὄχι ἀποκρῶσαι ἐνδείξεις περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ κατηγορουμένου καὶ εἰσηγεῖται ἀναλόγως τὴν παραπομπὴν τούτου εἰς ἐκκλησιαστικὴν δίκην, ἢ τὴν παῦσιν τῆς διώξεως καὶ τὴν θέσιν τοῦ φακέλου τῆς δικογραφίας εἰς τὸ Ἀρχεῖον.

3. Ἄν ὁ κατηγορούμενος ἀρνήται νὰ ἀπολογηθῆ παρὰ τὰς προσκλήσεις τοῦ Ἀνακριτοῦ, ἡ ἀνάκρισις περατοῦται μίαν ἐβδομάδα μετὰ τὴν δευτέραν κλῆσιν τοῦ Κατηγορουμένου. Ὁ Ἀνακριτὴς ποιεῖ ἀναφορὰν τῆς ἀρνήσεως τοῦ Κατηγορουμένου νὰ ἀπολογηθῆ εἰς τὸ πόρισμά του.

4. Ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς δικογραφίας, τὸ ἀρμόδιον Δικαστήριον εἰς εἰδικὴν διάσκεψιν (ὡς Δικαστικὸν Συμβούλιον) καλεῖται νὰ ἀποφασίσῃ:

- i) τὴν παῦσιν τῆς διώξεως καὶ θέσιν τοῦ φακέλου τῆς δικογραφίας εἰς τὸ Ἀρχεῖον, ἐὰν κρίνῃ ὅτι δὲν ὑφίσταται λόγος δικαιολογῶν τὴν δίωξιν, ἢ
- ii) τὴν διεξαγωγὴν συμπληρωματικῶν ἀνακρίσεων, ἢ
- iii) τὸν καθορισμὸν δικασίμου.

5. Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν τὸ Δικαστικὸν Συμβούλιον δέον ὅπως γνωρίσῃ ἀμελητὴ καὶ ἐγγράφως τὴν ἀπόφασιν καὶ εἰς τὸν καταγγείλαντα, ὅστις ἔχει δικαίωμα νὰ προσφύγῃ εἰς τὴν Ι.Σ.Ι. δι' ἐπανεξέτασιν τοῦ θέματος. Εἰς περίπτωσιν ἀποφάσεως διὰ παραπομπὴν εἰς δίκην, εἰς τῶν μελῶν τοῦ δικαστηρίου ὀρίζεται ὡς Εἰσηγητῆς ἐπὶ τῆς ὑποθέσεως. Ὁ Εἰσηγητὴς παραλαμβάνει τὴν δικογραφίαν, προκειμένου νὰ συντάξῃ τὴν εἰσήγησιν αὐτοῦ.

6. Κάθε μέλος τοῦ δικαστηρίου δύναται νὰ λάβῃ ἀντίγραφον τῆς δικογραφίας ἐξόδοις του.

7. Τὸ περιεχόμενον τῆς δικογραφίας εἶναι ἀπόρρητον καὶ δὲν ἐπιτρέπεται νὰ δημοσιοποιῆται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄ ΚΑΤΗΓΟΡΟΥΜΕΝΟΣ

Ἄρθρον 51^ο Ἰδιότης τοῦ Κατηγορουμένου

1. Τὴν ἰδιότητα τοῦ κατηγορουμένου ἀποκτᾷ τὸ πρόσωπον, καθ' οὗ διετάχθη ἡ διεξαγωγή ἀνακρίσεως δι' ἐκκλησιαστικὸν παράπτωμα.
2. Μέχρις οὗ ἀποδειχθῆ ἡ ἐνοχὴ τοῦ κατηγορουμένου διὰ τελεσιδικίου καταδικαστικῆς ἀποφάσεως, οὗτος θεωρεῖται ἀθῶος.
3. Ἐὰν ὁ κατηγορούμενος εὐρίσκειται εἰς προβληματικὴν κατάστασιν ὑγείας πιστοποιουμένην ὑπὸ ἰατροῦ, τὸ ἀρμόδιον Δικαστήριον συνεδριάζον εἰς εἰδικὴν ἐπὶ τοῦτο διάσκεψιν, προσκαλουμένην ὑπὸ τοῦ Προέδρου αὐτοῦ αὐτεπαγγέλτως ἢ κατόπιν αἰτήσεως τοῦ κατηγορουμένου ἢ τοῦ προϊσταμένου τοῦ κατηγορουμένου Ἐπισκόπου ἢ τοῦ Προέδρου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, δύναται νὰ ἀναστείλῃ τὴν διαδικασίαν διώξεως.
4. Ἄν τὸ παράπτωμα διὰ τὴν τέλεσιν τοῦ ὁποίου κατηγγέλθη ὁ κατηγορούμενος, ἔχει προκαλέσει σκάνδαλον, ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου δύναται νὰ ζητήσῃ ἀπὸ τὸν οἰκεῖον Ἐπίσκοπον, ὅπως παύσῃ τὸν καταγγελλόμενον Κληρικὸν ἐκ τῶν ἐφημεριακῶν αὐτοῦ καθκόντων, μέχρι τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως. Ἐν περιπτώσει λίαν σοβαρῶν παραπτωμάτων καὶ προξενήσεως μεγάλου σκανδαλισμοῦ, ὁ οἰκεῖος Ἐπίσκοπος δύναται νὰ καλέσῃ τὸν κατηγορούμενον, ὅπως ἀπέχη ἀπὸ κάθε ἱεροπραξίαν μέχρι τὴν ἐκδίκασιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄ Η ΑΠΟΔΕΙΚΤΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

Άρθρον 52^{ον} Γενικά

1. Ἡ διαδικασία ἐνώπιον παντὸς Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ἄρχεται καὶ λήγει μὲ προσευχὴν.
2. Ἡ διαδικασία διεξάγεται πάντοτε τῇ παρουσίᾳ Γραμματέως.
3. Πλὴν τοῦ Προέδρου, μελῶν τοῦ Δικαστηρίου, Γραμματέως, Συνδέσμου (Κλητῆρος) τυχὸν τοῦ Δικαστηρίου, Κατηγορουμένου, Κατηγόρου (ἐὰν ὑπάρχη) ὡς καὶ τοῦ ἐκάστοτε ἐξεταζομένου προσώπου, οὐδενὶ ἐτέρῳ ἐπιτρέπεται ἢ εἴσοδος εἰς τὴν αἴθουσαν.
4. Ὁ Πρόεδρος διευθύνει ὅλην τὴν διαδικασίαν. Δίδει τὸν λόγον εἰς τοὺς δικαστάς, καλεῖ τὸν κατήγορον καὶ τοὺς μάρτυρας νὰ καταθέσουν καὶ τὸν κατηγορούμενον νὰ ἀπολόγηθῃ.

Άρθρον 53^{ον} Ἐμφάνισις τοῦ Κατηγορουμένου Ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου

1. Ὁ Κατηγορούμενος ὑποχρεοῦται εἰς αὐτοπρόσωπον παράστασιν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου.
2. Ὁ κανονικῶς καὶ τρὶς κλητευθεὶς καὶ μὴ ἐμφανισθεὶς κατηγορούμενος, δικάζεται ἐρήμην τὴν τρίτην φοράν.

3. Πρὸς διευκόλυνσιν ὅσων κατηγορουμένων διαμένουν μακρὰν ἀπὸ τὴν ἔδραν τοῦ ἐκάστοτε Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου ἢ καθ' οἷονδήποτε τρόπον κωλυομένων νὰ παραστοῦν, τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ ἀποδεκτῆ γραπτὰ ὑπομνήματα ἢ ἐπιστολὰς αὐτῶν ἀντὶ τῆς φυσικῆς παρουσίας των, ἐφ' ὅσον τὸ ἐπιθυμοῦν.

4. Ἡ κλῆσις πρὸς τὸν Κατηγορούμενον δέον ὅπως ἐπὶ ποινῇ ἀκυρό-
τητος ἀναγράφη:

- i) τὸ ὄνοματεπώνυμον, τυχὸν ὄνομα μοναχικῆς κουρᾶς καὶ τὸν ἱερατικὸν βαθμὸν τοῦ Κατηγορουμένου,
- ii) τὸν τόπον τῆς κατοικίας ἢ διαμονῆς αὐτοῦ,
- iii) τὸ δικαστήριον ἐνώπιον τοῦ ὁποίου πρέπει νὰ ἐμφανισθῆ καὶ τὴν ἔδραν αὐτοῦ,
- iv) τὴν χρονολογίαν, ἡμερομηνίαν καὶ ὥραν ἐμφανίσεως καὶ
- v) τὸν ἐπακριβῆ προσδιορισμὸν τοῦ παραπτώματος δι' ὃ κα-
τηγορεῖται.

5. Ἡ κλῆσις δέον ὅπως φέρῃ τὴν ὑπογραφὴν τοῦ Προέδρου ἢ τοῦ Γραμματέως (τῆ ἐντολῇ τοῦ Προέδρου) καὶ τὴν σφραγίδα τῆς ἀρμοδίας Ἀρχῆς (Μητροπόλεως διὰ τὰ Ἐπισκοπικά, Ἱερᾶς Συνόδου διὰ τὰ Συνοδικά).

Ἄρθρον 54^{ον} **Ἀναβολὴ τῆς Δίκης**

1. Ἄν σοβαρὰ διαταραχὴ τῆς ὑγείας τοῦ Κατηγορουμένου καθιστᾷ ἀδύνατον τὴν ἐμφάνισίν του ἢ τὴν συνέχισιν τῆς παρουσίας του εἰς τὴν δίκην, τὸ δικαστήριον δύναται αὐτεπαγγέλτως ἢ μετ' αἵτησιν τοῦ Κατη-
γορουμένου νὰ διατάξῃ τὴν ἀναβολὴν ἢ τὴν διακοπὴν τῆς συζητήσεως.

2. Ἡ διαταραχὴ τῆς ὑγείας τοῦ κατηγορουμένου πιστοποιεῖται ἐγ-
γράφως ὑπὸ ἰατροῦ.

3. Τὸ Δικαστήριον δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἀναβολὴν ἢ τὴν διακοπὴν τῆς δίκης καὶ δι' ἄλλους λόγους αὐτεπαγγέλτως, ἢ τῇ αἰτήσῃ τοῦ Κατη-
γορουμένου.

4. Ἐὰν ἡ ὑπόθεσις εἰσάγεται εἰς συζήτησιν διὰ πρώτην φοράν καὶ ὁ κατηγορούμενος ἀπουσιάζει, ἡ ὑπόθεσις ἀναβάλλεται δι' ἓνα μῆνα. Ἐὰν ὁ κατηγορούμενος ἐρημοδικῇ καὶ καταφρονῇ τὸ Δικαστήριον, δύναται νὰ ἐπιβληθῇ εἰς αὐτὸν τὸ ἐπιτίμιον τῆς ἀργίας ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας μέχρι τὴν ἐκδίκασιν τῆς ὑποθέσεως, ἡ ὁποία ἀναβάλλεται, διὰ τουλάχιστον δέκα ἡμέρας³². Τὴν τρίτην φοράν, τῆς ὑποθέσεως ἀναβαλλομένης πάλιν διὰ τουλάχιστον δέκα ἡμέρας³², δικάζεται ἐρήμην προστιθεμένου τοῦ παραπτώματος τῆς καταφρονήσεως τῆς Ἐκκλησιαστικῆς του Ἀρχῆς.³³

5. Κατηγορούμενος κλητευθεὶς τὸ πρῶτον εἰς δίκην καὶ μετὰ τοῦτο ἀποσιζόμενος, καλεῖται κατὰ τὴν δευτέραν καὶ τρίτην κλήτευσιν ἵνα ἀπολογηθῇ σὺν τοῖς ἄλλοις παραπτώμασι καὶ ἐπὶ σχίσματι. Ἐὰν ἡ ἀπόσχις τοῦ κατηγορουμένου γίνῃ μετὰ τὴν δευτέραν κλήτευσιν, τὸ παράπτωμα τοῦ σχίσματος προστίθεται εἰς τὴν τρίτην κλήσιν. Ἐὰν τοῦτο πράξῃ μετὰ τὴν τρίτην κλήτευσιν, δὲν καλεῖται ἐκ νέου διὰ τοῦτο μόνον τὸ παράπτωμα, ἀλλὰ συνεκδικάζεται πρὸς τοῖς ἄλλοις παραπτώμασι καὶ ἐπὶ σχίσματι.

6. Ἡ διαδικασία τῆς κλητεύσεως δὲν εἶναι ἀναγκαία εἰς περίπτωσιν κληρικοῦ αὐτοαποσχηματισθέντος ἢ ἀποσχισθέντος καὶ ἀρνηθέντος τὴν ἱερωσύνην αὐτοῦ κατὰ τρόπον δημοσίως γνωστόν. Ὁ τοιοῦτος καὶ ἐὰν μετανοήσῃ δὲν γίνεται δεκτὸς εἰς τὴν ἱερωσύνην.

Ἄρθρον 55^{ον} **Ἀποδεικτικὴ Διαδικασία**

1. Ὁ Γραμματεὺς τοῦ Δικαστηρίου ἀναγινώσκει τὴν καταγγελίαν, τὸ ἔγγραφον τῆς διατασσούσης τὴν δίωξιν Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς, τὴν εἰσήγησιν τοῦ Εἰσηγητοῦ, ὡς καὶ πᾶν ἕτερον ἔγγραφον κατὰ τὴν κρίσιν τοῦ Δικαστηρίου ἢ τῆ αἰτήσιν τοῦ Κατηγορουμένου.

³² Εἰς σοβαρὰς ὑποθέσεις Κληρικῶν ἀπειλουμένων διὰ τοῦ ἐπιτιμίου τῆς Καθαιρέσεως, δέον ὅπως δίδεται νέα προθεσμία ἐνὸς μηνός.

³³ Ἡ τριπλῆ κλήτευσιν δέον ὅπως τηρεῖται, ἵνα μὴ δίδεται ἀφορμὴ εἰς τοὺς καταφρονούντας τὸ Δικαστήριον Κατηγορουμένους νὰ προβάλλουν οἰανδήποτε αἰτίαν, ὅτι ἠδικήθησαν.

2. Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Πρόεδρος καλεῖ τὸν παθόντα καὶ τοὺς μάρτυρας. Διὰ τὴν ὑποχρέωσιν ἐμφανίσεώς των ἰσχύουν τὰ περὶ τοῦ σταδίου τῆς προδικασίας ὀριζόμενα. Μὴ ἐμφανιζομένων αὐτῶν, ἀναγινώσκονται αἱ καταθέσεις των.

3. Ὁ Πρόεδρος, τὰ μέλη τοῦ Δικαστηρίου, ὁ Κατήγορος (ἐὰν ὑπάρχη) καὶ ὁ Κατηγορούμενος, δύνανται νὰ υποβάλλουν ἐρωτήσεις εἰς τὸν παθόντα καὶ τοὺς μάρτυρας.

4. Ἐν συνεχείᾳ, καλεῖται ὁ Κατηγορούμενος νὰ ἀπολογηθῆ. Μετὰ τὴν ἀπολογία του ἐπιτρέπονται ἐρωτήσεις πρὸς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ Προέδρου, τῶν μελῶν τοῦ Δικαστηρίου καὶ τοῦ Κατηγόρου.

5. Ἐπιφυλασσομένης τῆς διατάξεως τῆς § 1 τοῦ ἄρθρ. 54 τοῦ παρόντος, ἡ ἀποχώρησις τοῦ Κατηγορουμένου πρὸ τοῦ τέλους τῆς δίκης δὲν κωλύει τὴν πρόοδον τῆς διαδικασίας τῆς δίκης.

Ἄρθρον 56^{ον}

Τὰ μετὰ τὴν Ἀποδεικτικὴν Διαδικασίαν

1. Κατὰ τὴν συζήτησιν ἐνώπιον τοῦ Δικαστηρίου, ὁ Γραμματεὺς συντάσσει Πρακτικὰ περιέχοντα:

- i) τὸν τόπον καὶ χρόνον τῆς συζητήσεως,
- ii) τὰ ὀνόματα τῶν Δικαστῶν καὶ τοῦ Γραμματέως,
- iii) περίληψιν τοῦ Κατηγορητηρίου καὶ
- iv) περιγραφὴν τῆς ὅλης διαδικασίας.

2. Ἡ δίκη περατοῦται:

- i) διὰ τῆς ὀριστικῆς καταδίκης ἢ ἀθώσεως τοῦ Κατηγορουμένου,
- ii) διὰ τῆς ὀριστικῆς παύσεως τῆς διώξεως, λόγῳ θανάτου τοῦ Κατηγορουμένου,
- iii) διὰ τῆς κηρύξεως τῆς διώξεως ὡς ἀπαραδέκτου, ἐφ' ὅσον συντρέχει δεδικασμένον³⁴.

³⁴ Περίπτωσις ἀθώσεως τοῦ Κατηγορουμένου ἀπὸ πολιτικὸν δικαστήριον διὰ τὸ παράπτωμα αὐτό.

Ἄρθρον 57^ο **Λήψις Ἀποφάσεως**

1. Αἱ ἀποφάσεις τῶν Δικαστηρίων λαμβάνονται μὲ ἀπόλυτον πλειοψηφίαν. Εἰδικῶς, αἱ ἀποφάσεις τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου λαμβάνονται κατὰ τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας μόνον ἀπὸ τὸν δικάσαντα Ἐπίσκοπον, κατόπιν συζητήσεως μετὰ τῶν δύο Πρεσβυτέρων - μελῶν τοῦ Δικαστηρίου. Μὴ μετέχοντος τοῦ Ἐπισκόπου εἰς τὸ Ἐπισκοπικόν Δικαστήριον, αἱ ἀποφάσεις λαμβάνονται μὲ ἀπόλυτον πλειοψηφίαν τῶν συγκροτούντων τὸ Δικαστήριον τοῦτο Πρεσβυτέρων.
2. Οὐδεὶς τῶν ἐκκλησιαστικῶν Δικαστῶν δικαιούται λευκῆς ψήφου.
3. Ἐν τυχὸν ἰσοψηφίᾳ, ἐπικρατεῖ ἡ ἐπιεικεστέρα διὰ τὸν κατηγορούμενον γνώμη.

Ἄρθρον 58^ο **Διάσκεψις τοῦ Δικαστηρίου**

1. Ἡ διάσκεψις τοῦ Δικαστηρίου εἶναι μυστική, παρουσίᾳ μόνον τοῦ Γραμματέως, καὶ διευθύνεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου. Οὗτος θέτει τὰ ζητήματα καὶ καταμετρᾷ τὰς ψήφους.
2. Ἡ ψηφορία διὰ τὴν ἐνοχὴν τοῦ Κατηγορουμένου προηγεῖται ἐκείνης περὶ τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς. Ἐὰν ὁ Κατηγορούμενος κατηγορῆται διὰ τὴν τέλεσιν πλειόνων ἀδικημάτων, διεξάγεται ἰδιαίτερα ψηφοφορία περὶ τῆς ἐνοχῆς ἢ τῆς ἀθωότητος του ἐπὶ ἑνὸς ἐκάστου αὐτῶν.
3. Οἱ κρίναντες τὸν Κατηγορούμενον ἀθῶον δὲν δύνανται νὰ ἀρνηθοῦν ψήφον περὶ τῆς ἐπιβλητέας ποινῆς.
4. Οἱ Δικασταὶ ψηφίζουν κατὰ τὴν σειρὰν τῶν πρεσβειῶν Ἀρχιερωσύνης. Ὁ Πρόεδρος τοῦ Δικαστηρίου ψηφίζει τελευταῖος.

5. Εἰς τὸ Πρακτικὸν καταχωροῦνται τὰ ἀποτελέσματα τῆς ψηφοφορίας καὶ ἡ αἰτιολογία ἐκάστου Δικαστοῦ, ὡς καὶ ἡ ληφθεῖσα Ἀπόφασις. Τὸ Πρακτικὸν ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου, τῶν Μελῶν καὶ τοῦ Γραμματέως τοῦ Δικαστηρίου.

6. Αἱ Ἀποφάσεις, καθὼς καὶ τὸ Πρακτικὸν τῆς ὅλης διαδικασίας, καταχωροῦνται εἰς τὸν τόμον τῶν Πρακτικῶν τοῦ οἰκείου Δικαστηρίου. Ἐπὶ καταδικαστικῶν ἀποφάσεων δεόν ὅπως ἀναγράφονται ἐπὶ λέξει ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ «Πηδαλίου» οἱ Ἱεροὶ Κανόνες, οὔς ἐφήρμοσε τὸ Δικαστήριον διὰ τὴν ἐπιβολὴν τῆς ποινῆς.

7. Ἡ ἀπόφασις ὑπογράφεται ὑφ ὄλων τῶν δικασάντων καὶ τοῦ Γραμματέως, ἡ δὲ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου καὶ ὑπὸ τῶν δύο Πρεσβυτέρων.

8. Ἡ ἀπόφασις ἐπιδίδεται εἰς τὸν κατηγορούμενον κατ' ἄρθρον 24 τοῦ παρόντος καὶ κοινοποιεῖται εἰς τὸν κατήγορον. Περίληψις δὲ αὐτῆς δημοσιεύεται εἰς τὸ ἐπίσημον δημοσιογραφικὸν ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. «Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ» ἢ εἰς τὴν Ἱστοσελίδα τῆς Ἱερᾶς Συνόδου.

9. Πρακτικὰ ἐκκλησιαστικῆς δίκης δὲν κοινοποιοῦνται εἰ μὴ μόνον ἐὰν τοῦτο ζητηθῇ ἀπὸ εἰσαγγελικᾶς ἢ διακαστικᾶς ἀρχᾶς καὶ πάντοτε κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ ἀρμοδίου Ἐπισκόπου, ἐὰν πρόκειται περὶ ὑποθέσεως Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου, ἢ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ἐὰν πρόκειται περὶ ὑποθέσεως Συνοδικοῦ Δικαστηρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄ ΑΝΑΚΟΠΗ ΕΡΗΜΟΔΙΚΙΑΣ

Ἄρθρον 59^ο

1. Αἱ καταδικαστικάί, ἐρήμην τοῦ κατηγορουμένου, ὡς καὶ οἱ ἀθωωτικάί, ἐρήμην τοῦ κατηγοροῦ, ἐκδοθεῖσαι ἀποφάσεις ὑπόκεινται εἰς ἀνακοπὴν ἐρημοδικίας ἐνώπιον τοῦ δικάσαντος Δικαστηρίου, ἐάν:
 - i) ὁ κατηγορούμενος, ἢ ὁ κατήγορος, δὲν ἐκκλητεύθῃ κανονικῶς καὶ ἡ δίκη ἐγένετο ἐρήμην ἐνὸς ἐκ τῶν δύο,
 - ii) ἐὰν ἡ μὴ ἐμφάνισίς του εἰς τὸ Δικαστήριον ὠφείλετο εἰς λόγους ἀνωτέρας βίας δυναμένους νὰ ἀποδειχθοῦν.
2. Ἡ ἀνακοπὴ ἀσκεῖται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς καταδικαστικῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν κατηγορούμενον, ἢ τῆς κοινοποιήσεως τῆς ἀθωωτικῆς ἀποφάσεως εἰς τὸν κατήγορον.
3. Ἐκπρόθεσμος ἄσκησις τῆς ἀνακοπῆς ἐπιτρέπεται ἐὰν αὕτη ὀφείλεται εἰς ἀνωτέραν βίαν εἰδικῶς ἠτιολογημένην ἐν τῇ ἀποφάσει.
4. Ἡ προθεσμία καὶ ἡ ἄσκησις τῆς ἀνακοπῆς ἀναστέλλουν τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως.
5. Τὸ ἔγγραφον τῆς ἀνακοπῆς ὑποβάλλεται εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ δικάσαντος Δικαστηρίου, ὅστις καὶ ὀρίζει τὴν ἡμερομηνίαν ἐξετάσεως τῆς ἀνακοπῆς.
6. Τὸ Δικαστήριον ἐξετάζει τὸ παραδεκτὸν ἢ μὴ τῆς ἀνακοπῆς. Ἐὰν τὴν ἀποδεχθῇ, καταργεῖ τὴν ληφθεῖσαν ἀπόφασίν του καὶ ὀρίζει νέαν δικάσιμον διὰ τὴν οὐσιαστικὴν ἐξέτασιν τῆς ὑποθέσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄ ΕΚΚΛΗΤΟΝ (ΕΦΕΣΙΣ)

Ἄρθρον 60^ο Ἐπιτρεπτόν τοῦ Ἐκκλήτου

1. Κατὰ τῶν ἀποφάσεων τῶν Ἐπισκοπικῶν Δικαστηρίων τῶν ἐπιβαλουσῶν:
 - i) ἀργίαν ἄνω τοῦ ἐνὸς μηνός,
 - ii) δυσμενῆ μετάθεσιν,
 - iii) πρόσκαιρον παῦσιν ἀπὸ τὴν θέσιν Ἐφημερίου,
 - iv) παῦσιν ἀπὸ τὴν θέσιν Ἡγουμένου ἢ μέλους τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου Μονῆς,
 - v) καθαίρεσιν Ὑποδιακόνου ἢ Ἀναγνώστου,
 - vi) ἀκοινωνησίαν ἄνω τῶν 40 ἡμερῶν,
ἐπιτρέπεται ὑπὸ τοῦ καταδικασθέντος ἢ ἄσκησις τοῦ ἐκκλήτου (ἐφέσεως) εἰς τὸ Κατώτερον Συνοδικόν Δικαστήριον.
2. Κατὰ τῶν Ἀποφάσεων τοῦ Κ.Σ.Δ. καὶ τοῦ Α΄βαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους Σ.Δ. δικαζόντων εἰς πρῶτον βαθμόν, ἐπιτρέπεται ἡ ἄσκησις τοῦ ἐκκλήτου (ἐφέσεως) ἐνώπιον τοῦ Β΄θμίου διὰ Πρεσβυτέρους καὶ Κατωτέρω Συνοδικοῦ Δικαστηρίου.
3. Κατὰ πάσης ἀποφάσεως τοῦ Α΄θμίου δι΄ Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου ἐπιτρέπεται ἡ ἄσκησις τοῦ ἐκκλήτου (ἐφέσεως) ἐνώπιον τοῦ Β΄θμίου.
4. Δικαίωμα ὡσαύτως προσφυγῆς εἰς δεύτερον βαθμόν ἐκκλησιαστικῆς δικαιοσύνης (ἐκκλήτου) ἔχει καὶ ὁ κατήγορος τινὸς ἀθωωθέντος εἰς πρῶτον βαθμόν, ἐὰν θεωρῆ ὅτι ἡ πρωτόδικος ἀθωωτικὴ ἀπόφασις ἦτο ἄδικος³⁵.

³⁵ Βλ. κ΄Ι. Κανόνα τῆς ἐν Ἀντιοχείᾳ Συνόδου.

Άρθρον 61^ο **Προθεσμία Άσκήσεως τοῦ Ἐκκλήτου**

Τὸ ἔκκλητον ἀσκεῖται ἐντὸς δέκα ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἐπιδόσεως τῆς ἐκκαλουμένης ἀποφάσεως εἰς τὸν ἐρήμην καταδικασθέντα. Ἡ αὐτὴ προθεσμία ἰσχύει καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐμφανισθέντος καὶ καταδικασθέντος κατηγορουμένου, καθὼς καὶ ὑπὲρ τοῦ ἐμφανισθέντος κατηγοροῦ εἰς περίπτωσιν ἀθώσεως τοῦ κατηγορουμένου, οἵτινες δικαιοῦνται νὰ ἀσκήσουν τὸ ἔκκλητον ἀμέσως μετὰ τὴν ἀπαγγελίαν τῆς ἀποφάσεως.

Άρθρον 62^ο **Ἀνασταλτικὴ Δύναμις τοῦ Ἐκκλήτου**

Ἡ προθεσμία ἀσκήσεως τοῦ ἐκκλήτου (ἐφέσεως) ὡς καὶ ἡ ἀσκησης αὐτῆς, ἀναστέλλουν τὴν ἐκτέλεσιν Ἀποφάσεως καθαιρετικῆς διὰ κληρικοὺς ἢ ἀκοινωνησίας (μικροῦ ἀφορισμοῦ) διὰ Μοναχοὺς καὶ λαϊκοὺς. Ὅμως ὁ ἐκκαλέσας καθαιρετικὴν ἀπόφασιν κληρικός ὀφείλει νὰ ἀπέχη ἀπὸ κάθε ἱεροπραξίαν μέχρι τὴν ἐκδίκασιν τοῦ ἐκκλήτου³⁶.

Άρθρον 63^ο **Ἀσκησις Ἐκκλητου**

1. Τὸ ἔκκλητον ἀσκεῖται εἰς τὸν Γραμματέα τοῦ ἐκδόντος τὴν καταδικαστικὴν Ἀπόφασιν Δικαστηρίου.
2. Ὁ Γραμματεὺς ὑποχρεοῦται ὅπως ἀνακοινώσῃ αὐθημερὸν τὴν ἀσκησιν ἐκκλήτου εἰς τὸν Πρόεδρον τοῦ ἐκδόντος τὴν Ἀπόφασιν Δικαστηρίου.
3. Τὸ ἔγγραφον τῆς ἐκκλήτου μεθ' ὅλης τῆς δικογραφίας, ὑποβάλλεται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τοῦ ἀρμοδίου διὰ τὴν ἐκδίκασιν τῆς ἐφέσεως

³⁶ Ἰ. Κανὼν κθ' τῆς ἐν Καρθαγένῃ.

Δικαστηρίου, ἐντὸς δεκαπέντε ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀσκίσεως τῆς ἐφέσεως.

4. Ὁ Πρόεδρος τοῦ ἀρμοδίου διὰ τὸ ἔκκλητον δικαστηρίου ὑποχρεοῦται νὰ ὀρίσῃ δικάσιμον ἐντὸς μηνός ἀπὸ τῆς λήψεως τῆς δικογραφίας.

Ἄρθρον 64^ο Ἐκδίκασις τοῦ Ἐκκλήτου

Τὸ Δευτεροβάθμιον Δικαστήριον ἐξετάζει κατ' ἀρχὴν ἂν τὸ ἔκκλητον εἶναι τύποις παραδεκτὸν καὶ ἐν καταφατικῷ συμπεράσματι προχωρεῖ εἰς τὴν ἐξέτασιν τῆς οὐσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι΄ ΑΝΑΘΕΩΡΗΣΙΣ

Ἄρθρον 65^ο

1. Κατὰ τῶν τελεσιδίκων ἀποφάσεων τῶν Δευτεροβαθμίων Δικαστηρίων ἐπιτρέπεται εἰς τὸν καταδικασθέντα ἢ ἄσκησις ἀναθεωρήσεως ἐνώπιον τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας. Τὸ αὐτὸ δικαίωμα ἔχει καὶ ὁ κατήγορός τινος ἀθωωθέντος, ἐὰν θεωρῇ ὅτι ἡ ἀθωωτικὴ ἀπόφασις ἦτο ἄδικος.
2. Ἡ αἴτησις ἀναθεωρήσεως ἀσκεῖται ὡς καὶ ἡ ἔφεσις καὶ ἐντὸς τῆς ἰδίας προθεσμίας. Ἡ ἄσκησις τῆς δὲν ἀναστέλλει τὴν ἐκτέλεσιν τῆς Ἀποφάσεως.
3. Ὡς λόγος ἀναθεωρήσεως δύναται νὰ προβληθῇ:
 - i) ἡ ἐσφαλμένη ἐφαρμογὴ Κανονικῆς Διατάξεως,
 - ii) ἡ μὴ τήρησις τῶν διατάξεων τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ περὶ τῆς συνθέσεως καὶ ἀρμοδιότητος τῶν Δικαστηρίων, περὶ τῆς κινήσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς κανονικῆς διώξεως καὶ περὶ τῆς ἐμφανίσεως καὶ ὑπερασπίσεως τοῦ Κατηγορουμένου,
 - iii) ἡ ἔλλειψις αἰτιολογίας τῆς Ἀποφάσεως ἢ παράλειψις τῆς ἐπὶ λέξει ἀναγραφῆς τῶν οἰκείων Ἱερῶν Κανόνων εἰς τὴν ἀπόφασιν,
4. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὑποχρεοῦται ὅπως ἀναγράψῃ τὸ θέμα τῆς ἀναθεωρήσεως εἰς τὴν ἀμέσως ἐπομένην συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας, διὰ νὰ ἀποφανθῇ ἐπὶ τοῦ θέματος.
5. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, ἀποδεχομένη τὴν αἴτησιν ἀναθεωρήσεως, ἀναπέμπει τὴν ὑπόθεσιν πρὸς νέαν ἐκδίκασιν εἰς τὸ δικαστῆριον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄ ΕΚΤΕΛΕΣΙΣ

Ἄρθρον 66^ο

1. Αἱ καταδικαστικαὶ Ἀποφάσεις τῶν Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων καθίστανται ἐκτελεσταὶ εὐθύς ὡς καταστοῦν τελεσίδικοι καὶ ἀμετάκλητοι.
2. Τελεσίδικοι εἶναι αἱ ἀποφάσεις αἱ μὴ ὑποκείμεναι εἰς ἀνακοπὴν ἐρημοδικίας καὶ εἰς ἔφεσιν, ἀμετάκλητοι αἱ μὴ ὑποκείμεναι εἰς Ἀναθεώρησιν.
3. Αἱ καταδικαστικαὶ Ἀποφάσεις κοινοποιοῦνται εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν Ἀρχὴν τοῦ Καταδικασθέντος διὰ τὴν ἐφαρμογὴν των.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄ ΑΝΑΨΗΛΑΦΙΣΙΣ - ΑΚΥΡΩΣΙΣ³⁷

Ἄρθρον 67^{ον}

1. Κατὰ τῶν τελεσιδίκων καὶ ἐκτελεσθεισῶν Ἀποφάσεων τῶν Δευτεροβαθμίων Δικαστηρίων, ἐπιτρέπεται εἰς τὸν ἀνακαλύψαντα νέα στοιχεῖα δυνάμενα νὰ ἀνατρέψουν τὴν εἰλημμένην ἀπόφασιν, ἢ ἄσκησις ἀναψηλαφήσεως ἐνώπιον τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.
2. Ἡ αἴτησις ἀναψηλαφήσεως ἀσκεῖται ὡς καὶ ἡ ἔφεσις, ἀλλ' ὁποτεδήποτε ἄνευ χρονικοῦ περιορισμοῦ.
3. Ὡς μόνος λόγος ἀναψηλαφήσεως δύναται νὰ προβληθῆ ἢ ἐκ τῶν ὑστέρων ἀνάκυψις νέων ἀποδεικτικῶν στοιχείων.
4. Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὑποχρεοῦται ὅπως ἀναγράψῃ τὸ θέμα τῆς ἀναψηλαφήσεως εἰς τὴν ἀμέσως ἐπομένην Συνεδρίαν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, διὰ νὰ ἀποφανθῆ ἐπὶ τοῦ θέματος.
5. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἀποδεχομένη τὴν αἴτησιν ἀναψηλαφήσεως, παραπέμπει τὴν ὑπόθεσιν πρὸς νέαν ἐκδίκασιν εἰς τὸ ἀρμόδιον Δικαστήριον.

Ἄρθρον 68^{ον}

1. Κάθε μέλος τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ ζητήσῃ ἀκύρωσιν ἀθωωτικῆς ἢ καταδικαστικῆς ἀποφάσεως οἰουδήποτε

³⁷ Ἡ ἀκύρωσις ἀσκεῖται εἰς περιπτώσεις, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν δύναται νὰ ἀσκηθῆ ἕτερον ἔνδικον μέσον λόγῳ λ.χ. ἐκδημίας τοῦ θεωρουμένου ὡς ἀδίκως καταδικασθέντος ἢ ἀθωωθέντος κατηγορουμένου.

Ἐκκλησιαστικοῦ Δικαστηρίου, ἐὰν φρονῆ ὅτι αὕτη ἐλήφθη κατά παράβασιν τῶν Ἱερῶν Κανόνων.

2. Ἡ αἴτησις δύναται νὰ ὑποβληθῆ ὅποτεδήποτε καὶ ὀφείλει νὰ εἶναι ἀπολύτως τεκμηριωμένη δι' ἀναφορᾶς τῶν σχετικῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ κρίνεται ἀπὸ τὴν Ἱεράν Σύνοδον τῆς Ἱεραρχίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ΄ ΧΑΡΙΣ

Ἄρθρον 69^ο

1. Ἡ ὑπὸ παντὸς Δικαστηρίου καταγνωσθεῖσα ποινὴ εἶναι δυνατὸν νὰ ἀφεθῆ (ἐπὶ παραπτώματων τὰ ὅποια δὲν ὑπάγονται εἰς τὰ κωλύματα τῆς ἱερωσύνης) ἢ νὰ μεταβληθῆ ἢ νὰ μειωθῆ διὰ χάριτος.
2. Ἄρμοδιά διὰ τὴν ἀπονομὴν τῆς χάριτος εἶναι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας, κατόπιν αἰτήσεως τοῦ καταδικασθέντος.
3. Ἡ αἴτησις πρὸς ἀπονομὴν χάριτος δύναται νὰ ὑποβληθῆ ὅποτεδήποτε.
4. Ἡ ἀπόφασις περὶ ἀπονομῆς χάριτος λαμβάνεται διὰ τῆς ἀπολύτου πλειοψηφίας τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ΄ ΕΠΙΤΙΜΙΑ

Ἄρθρον 70^ο

1. Ὑπὸ τοῦ Ἐπισκοπικοῦ Δικαστηρίου ἐπιβάλλονται τὰ κάτωθι ἐπιτίμια:

Εἰς λαϊκοὺς:

- i) ἐπίπληξις ἢ μομφή,
- ii) παῦσις ἀπὸ καθήκοντα (Ἱεροκήρυκος ἢ Κατηχητοῦ κ.λπ.),
- iii) ἀκοινωνησία, ἥτοι μικρὸς ἀφορισμός.

Εἰς Μοναχοὺς, τὰ προηγούμενα καί:

- i) περιορισμὸς εἰς τὴν οἰκείαν ἢ εἰς ἑτέραν Μονὴν Μοναχοῦ,
- ii) ἔκπτωσις ἀπὸ τὸ ἀξίωμα τοῦ Ἡγουμένου ἢ Ἐπιτρόπου Μονῆς.

Εἰς Ὑποδιακόνους καὶ Ἀναγνώστας τὰ εἰς λαϊκοὺς καί:

- i) δυσμενὴς μετάθεσις,
- ii) ἀργία ἀπὸ πάσης Ἱεροπραξίας,
- iii) καθαίρεσις.

Εἰς Πρεσβυτέρους καὶ Διακόνους:

- i) ἐπίπληξις ἢ μομφή,
- ii) δυσμενὴς μετάθεσις,
- iii) παῦσις ἀπὸ ἐφημεριακά καθήκοντα,
- iv) ἔκπτωσις ἀπὸ τὸ ὀφφίκιον,
- v) ἀργία ἀπὸ πάσης Ἱεροπραξίας ἐπὶ ἕως καὶ ἕξ μῆνας τὸ ἀνώτερον.

2. Ὑπὸ τοῦ Κατωτέρου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου:

- i) ἅπαντα τὰ προαναφερθέντα,
- ii) ἀργία ἀπὸ πάσης Ἱεροπραξίας ἄνω τῶν ἕξ μηνῶν ἕως ἑνὸς ἔτους καί,
- iii) καθαίρεσις Διακόνου.

3. Ὑπὸ τοῦ Πρωτοβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους Συνοδικοῦ Δικαστήριου:

- i) ἅπαντα τὰ προαναφερθέντα καί,
- ii) καθαίρεσις Πρεσβυτέρου.

4. Ὑπὸ τοῦ Δευτεροβαθμίου διὰ Πρεσβυτέρους καὶ Κατωτέρου Συνοδικοῦ Δικαστηρίου, ἅπαντα τὰ προαναφερθέντα ἐπιτίμια.

5. Εἰς Ἀρχιερεῖς ἐπιβάλλονται ὑπὸ τοῦ Αἵθμιου δι' Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου τὰ κάτωθι ἐπιτίμια:

- i) ἐπίπληξις ἢ μομφή,
- ii) πρόσκαιρος ἀπώλεια τῆς ιδιότητος τοῦ Συνοδικοῦ Μέλους,
- iii) ἀκοινωνησία³⁸,
- iv) ἔκπτωσις ἀπὸ τοῦ Θρόνου,
- v) ἀργία ἀπὸ πάσης ἱεροπραξίας.

6. Ἡ καθαίρεσις Ἀρχιερέων ἀνήκει εἰς τὴν ἀποκλειστικὴν ἀρμοδιότητα τοῦ Δευτεροβαθμίου δι' Ἀρχιερεῖς Συνοδικοῦ Δικαστηρίου. Ὁμοίως καὶ ἡ ἐπιβολὴ τοῦ ἐπιτιμίου τοῦ ἀναθέματος, ἦτοι τοῦ μεγάλου ἀφορισμοῦ.

³⁸ Ἦτοι νὰ μὴ κοινωνοῦν ἐκκλησιαστικῶς μετ' αὐτοῦ οἱ ἄλλοι ἐπίσκοποι καὶ νὰ ἔχῃ κοινωνίαν μόνον μετὰ τῶν ἐν τῇ ἐπαρχίᾳ του κληρικῶν (βλ. πδ'- 76 ἰ. Κανόνα τῆς ἐν Καρθαγένῃ).

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ΄ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΣ ΤΟΥ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ

Ἄρθρον 71^ο

1. Ὁ παρὼν Κανονισμὸς δύναται νὰ τροποποιηθῆ, τῆ αἰτήσει τοῦ ½ τῶν μελῶν τῆς Ἱ. Συνόδου, ὀριζομένου Εἰσηγητοῦ. Εἰσάγεται πρὸς συζήτησιν εἰς τὴν Ι.Σ.Ι. καὶ διὰ τὴν τροποποίησιν ἀπαιτεῖται ἡ πλειοψηφία τῶν $\frac{3}{4}$ τῶν παρόντων μελῶν.
2. Ὁ παρὼν Κανονισμὸς ἐνεκρίθη ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῶν Γ.Ο.Χ. Ἑλλάδος τὴν 13^η / 26^η Ἰουνίου 2006 καὶ ἐτροποποιήθη τὴν 1^η / 14^η Σεπτεμβρίου 2014 καὶ τὴν 5^η / 18^η Σεπτεμβρίου 2018.